

Всеукраїнська загально-політична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА СВІТЛЯЩА

<http://svitlytsia.crimea.ua>

№ 12 (1845)

П'ятниця, 20 березня 2015 р.

Видався з 31 грудня 1992 р.

Ціна договірна

КРИМСЬКІ РОКОВИНИ: СЛЬОЗИ РАДОСТІ І СЛЬОЗИ ГОРЯ

Крим відсвяткував річницю «приєднання» до Росії. 18 березня, рівно рік тому, президент Володимир Путін підписав міждержавний договір про приєднання Криму і Севастополя до складу Російської Федерації. Якщо для чималої частини кримчан ця подія стала втіленням мрій, то для рідніх і близьких похованого 18 березня Решата Аметова — це, насамперед, день пам'яті зі слізами на очах.

Місце компактного проживання кримських татар у мікрорайоні Курци під Сімферополем. Опівдні сюди з одну з вулиць з'їжджаються машини. Вони зупиняються біля двоповерхового будинку, який кілька років тому збудував 38-річний Решат Аметов. З авто виходять переважно літні жінки в хустках і чоловіки в тюбетейках — рідні та близькі Аметова.

Чоловіка, який влаштував одиночний пікет на площі Леніна в Сімферополі проти російського вторгнення до Криму в розпал березневих подій минулого року, викрали на початку місяця. За повідомленнями очевидців, це зробили представники так званої самооборони Криму, що чергували тоді в центрі Сімферополя. 15 березня 2014 року тіло активіста зі слідами тортуру було виявлене біля села Земляничне Білогірського району. Через три дні Решата Аметова поховали на сімферопольському кладовищі. Замовники і виконавці злочину досі не знайдені. А нещодавно і зовсім з'ясувалося, що розслідування кримінальної справи призупинене. У Решата залишилися дружина Заріна і троє маленьких дітей.

У день пам'яті — на дуа (в перекладі з кримськотатарської — молебень) в будинку родини Аметова зібралися близько 30 осіб. Згідно з традицією, жінки за окремим столом — на першому поверсі будинку, чоловіки — на другому. Мама Решата Рефіка-ханум зустрічає гостей біля будинку, на її очах слізози. Дружина покійного Заріна підносить каву.

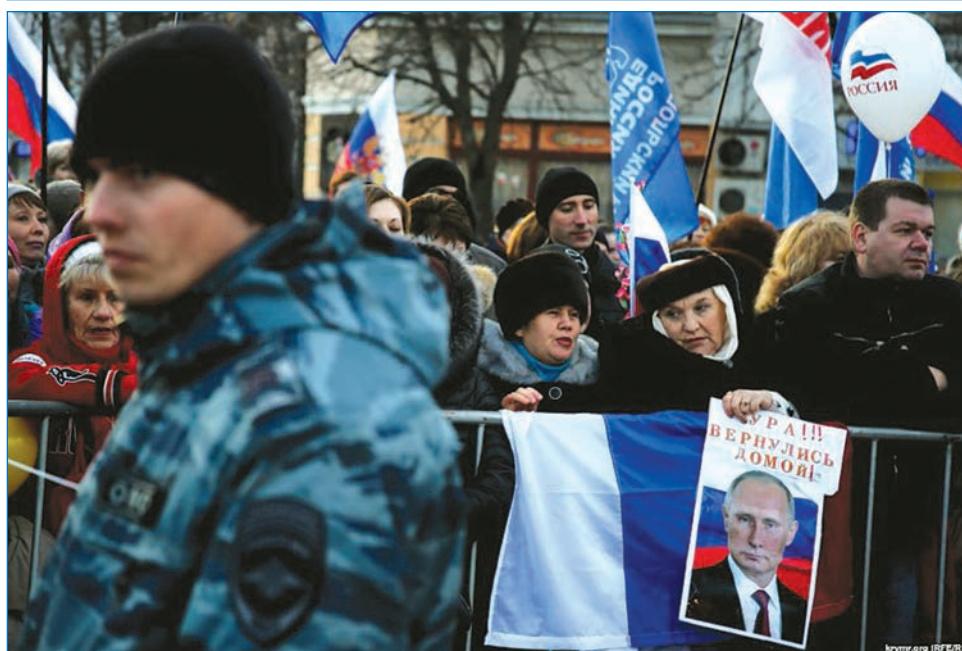
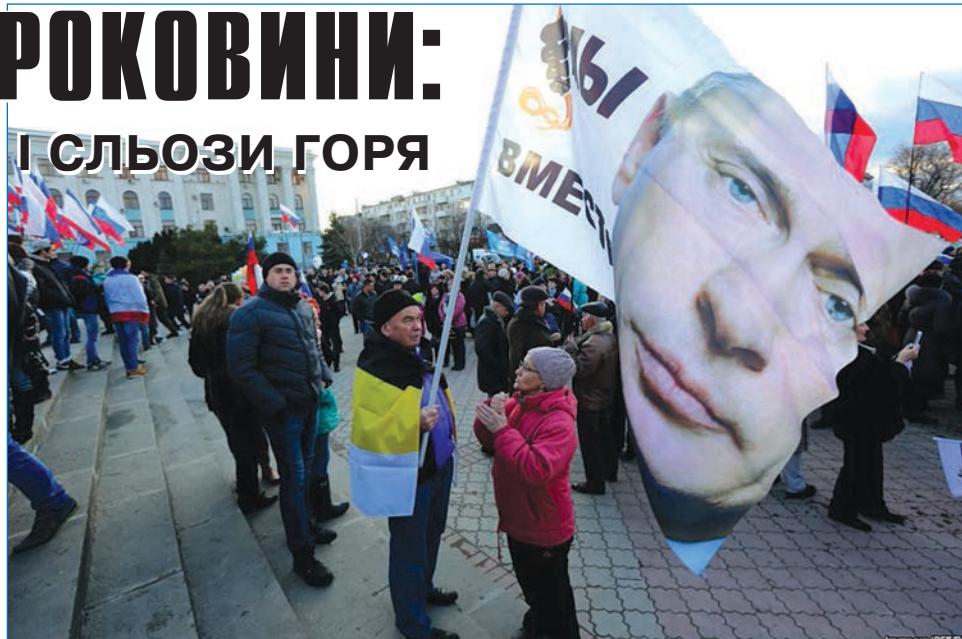
«Ми запросили родичів, сусідів, тих, з ким дружив Решат», — розповідає старший брат Решата Аметова — Рефат. Він веде власне розслідування злочину, при цьому активно співпрацюючи зі слідством. Рефат Аметов вважає, що для розкриття резонансного вбивства необхідна політична воля зверху.

До хати заходить літній чоловік у костюмі та краватці — це місцевий мулла Нуру-ага, який читатиме дуа. «Сьогодні ми зібралися з нагоди річниці смерті Решата Аметова. У цей день поминають людину, читають Коран, щоб Всешишні простири його гріхи, а дітям — дав терпіння», — розповів мулла.

Церемонія молебню тривала близько години, після чого присутні пригостили різними стравами. У п'ятницю в центральній мечеті Сімферополя Кебір-Джамі відбудеться молебень пам'яті Решата Аметова.

У той момент, коли рідні поминали Аметова, на головній площі кримської столиці, де активіста вистане бачили живим, — починалося дійство, присвячене річниці «Кримської весни».

(Продовження на 2-й стор.)

«КРИМ БУВ, Є І ЗАВЖДИ БУДЕ З УКРАЇНОЮ!»

— написав у середу, 18 березня, на роковині російської анексії Криму, Президент України Петро Порошенко кримськотатарською мовою на своїй сторінці в Твіттері. У соціальній мережі Facebook Петро Порошенко опублікував це ж повідомлення кримськотатарською, українською, англійською та німецькою мовами.

* * *

Петро Порошенко вважає, що розміщення Росією ракет у Криму підвищує небезпеку повномасштабного конфлікту в Чорноморському регіоні. Про це Глава держави заявив у ексклюзивному інтерв'ю Euromedia, відповідаючи на запитання, чи є у нього побоювання, що Крим може стати військовим плацдармом.

«Він уже став військовим плацдармом і, наскільки я розумію, сам російський президент заявив про те, що вони розмістили там ракети, які здатні нести ядерну зброю. І я думаю, що тут вже не йдеся про незалежність України чи суверенітет України над Кримом. Це вже відчутно підвищує небезпеку повномасштабного конфлікту в Чорноморському регіоні. Тому що ці ракети мають радіус дії у 500 км і можуть легко дістатися території кількох країн-членів НАТО, і на це повинна бути певна реакція.

Ще одна проблема Криму — гуманітарна ситуація на місці. Це — брутальне порушення прав людини. Історичний народ Криму, кримські татари, з населенням у понад 300 тисяч осіб, перебуває під жорстким тиском. Лідери цього народу — або під арештом у в'язницях Росії, або, як за часів Сталіна, їм заборонений в'їзд до Криму», — наголосив Петро Порошенко.

* * *

Україна очікує від світової спільноти рішення про розширення санкцій, якщо Росія не виконуватиме Мінські угоди та не покине Крим. Про це Петро Порошенко заявив у інтерв'ю Euromedia.

«Європейський Союз зараз проходить через важливе випробування, тому що вони говорять про гроші, і Росія говорить про гроші, про ціну санкцій і таке інше. А з Україною Європейський Союз говорить про цінності, а це — дві зовсім різні площини: цінності й гроші. І я абсолютно впевнений, що Європейський Союз і лідери країн-членів пройдуть це випробування. А чого чекаємо ми? Ми очікуємо, що ЄС збереже єдність, і що ця єдність буде не лише всередині ЄС. Що весь світ продемонструє єдність: зі Сполученими Штатами, Канадою, Японією, Австралією, Швейцарією... Шоб увесь світ об'єднався й показав відповідальне ставлення. Ми очікуємо на дуже сильну заяву на адресу Росії, що в разі, якщо вона не дотримуватиметься Мінських домовленостей і не звільнить Крим, санкції продовжать або й розширятися», — наголосив П. Порошенко.

(УНІАН)

«ЇЇ ПІСНІ — ЯК ПЕРЛО МНОГОЦІННЕ...»

Президент України Петро Порошенко привітав поетесу Ліну Костенко, якій 19 березня виповнилося 85 років, з ювілеєм, опублікувавши на своїй сторінці у Фейсбуку уривок з її поеми «Маруся Чурай».

П. Порошенко, зокрема, написав: «Про одну з найскромніших та найвеличніших постатей сучасної України скажу словами, які вона сама вклала в уста геть-

мана Хмельницького про Марусю Чурай:

Її пісні — як перло многоцінне,
Як дівен скарб
серед зимних марнат.

Тим паче зараз, як така розруха.
Тим паче зараз, при такій війні,
Що помогає не вгашати духа,
Як не співцями створені пісні?

І ще згадуються слова з «Берестечка»:
Є боротьба за долю України,

Все інше — то велике мисковорство».

Президент також побажав поетесі довгих творчих літ.

* * *

Віце-прем'єр-міністр — міністр культури України В'ячеслав Кириленко направив привітання з днем народження видатній поетесі, письменниці, яскравій представниці літератури «шістдесятництва» Ліні Костенко. «Ви — Велика. Ми Вас любимо!» — йдеся у вітанні В'ячеслава Кириленка.

Ліна КОСТЕНКО

I жах, i кров, i смерть, i відчай,
I клекіт хижої орди,
Маленький старій чоловічок
Нако'в чорної біди.
Це — звір огидної породи,
Лох-Несс холодної Неви.
Куди ж ви дивитеся, народи??
Сьогодні ми, а завтра — ви.

* * *

ДОСТИТЬ ВЖЕ ПОРАЗОК!
Фрагмент з історичного роману
Ліни Костенко «Берестечко»
читайте на 12-й стор.

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України,
Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка, трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця»

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети «Кримська світлиця» нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства «Просвіта» «БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНИ»

Головний редактор
Віктор
КАЧУЛА

Газета зареєстрована
Міністерством юстиції
України
Реєстраційне свідоцтво
КВ № 12042-913ПР
від 30.11.2006 р.
Індекс: 90269

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів неєуть автори.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - на сторінках газети.

Матеріали для друку приймаються в електронному вигляді. Редакція залишає за собою право скороочувати публікації і редагувати мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора -
(067) 650-14-22
(050) 957-84-40

АДРЕСА РЕДАКЦІЙ:
95006, м. Сімферополь, вул. Гагаріна, 5, 2-й пов., к. 13 - 14
e-mail: kr_svit@meta.ua
<http://svitlytsia.crimea.ua>
Віддруковано в ТОВ «МЕГА-Поліграф», м. Київ, вул. Марко Вовчок, 12/14, тел. (044) 581-68-15 e-mail: office@mega-poligraf.kiev.ua
Тираж — 5000

ВИДАВЕЦЬ -
ДП «Національне
газетно-журнальне
видавництво»
03040, м. Київ,
вул. Васильківська, 1,
тел./факс
(044) 498-23-65
Р/р 3712800300584
в УДКСУ у м. Київ
МФО 820019
код ЄДРПОУ 16482679
E-mail:
vidavniictvo@gmail.com
Розповсюдження,
передплатна, реклама:
тел. +38(044) 498-23-64;
+38 (050) 310-56-63

КРИМСЬКІ РОКОВИНИ: СЛЬОЗИ РАДОСТІ І СЛЬОЗИ ГОРЯ

(Закінчення.)

Поч. на 1-й стор.)
На вечір на площі Леніна під численними російськими, кримськими і георгіївськими прaporами зібралися кілька тисяч людей.

«Ми повернулися додому!» — періодично повторював ведучий зі сцени, зриваючи оплески присутніх.

Коли на екранах почали транслювати звернення Володимира Путіна, присутні почали аплодувати ще сильніше. «Рівно рік тому в ці дні Росія, російський народ про демонстрували дивовижну

зібраність, дивовижний патріотизм у підтримці кримчан і севастопольців повернутися до рідних берегів», — сказав президент Росії у своєму зверненні з Москви.

«У цей день рік тому я плакала від радості, здійснилась моя мрія, ми повернулися додому», — ділиться враженнями з кореспондентом «Крим.Реалії» жінка з російським прaporом у руках. «А ми не тільки плакали, а й цілували бюллетені (на «референдумі» 16 березня — ред.), — розповідає інша жінка. Після цього вона раптом

СЛОВО — НЕ ГОРОБЕЦЬ!

Росії доведеться подолати труднощі, які вона сама собі створює. Про це заявив президент Володимир Путін на мітинг-концерті «Ми разом!», присвяченому анексії Криму, передає власний кореспондент «Укрінформу» з Москви.

«Ми маємо подолати труднощі, які самі собі створюємо. І, звичайно, здолаємо проблеми, труднощі, які нам створюють ззовні», — сказав Путін.

Варто зазначити, що ці слова в оперативні включення «Першого каналу» і «Росії 24», що транслювали мітинг-концерт у прямому ефірі, не увійшли (зазначимо також, що о 18.13 сигнал прямого ефіру з якоїсь причини пропав).

Перед цим Путін сказав: «Ми завжди вважали, що росіяни й українці — один народ. Я і зараз так вважаю. Треба, щоб Україна пройшла нинішній складний період

якнайшвидше. І відновила нормальну міждержавні звязки з Росією... І водночас Росія відправила бойовикам черговий ешелон з майном та боеприпасами, який прибув у середу на станцію Краснодон...

За оцінками МВС, на мітинг прийшло не менше 90 тисяч осіб. Раніше повідомлялося про факти забезпечення численності мітингу-концерту за рахунок добровільно-

починає говорити віршами: «В мирі дерзоти і предательства є приятное обстоятельство: Крым российским стал — это здорово!».

Поруч стоїть група з шести людей — на честь свята вони п'ють коняк з одноразових стаканчиків, не звертаючи увагу на поліцейських і заборону вживати спиртне в публічному місці. «Сьогодні — велике свято», — виправдовуються вони.

«Спасибі за Кримнаш», — демонструє плакат чоловік.

Біля входу на територію площа молоді люди продають триколори: за 50, 100 і 200 рублів. На сцені ансамбль російської армії виконує народні пісні. Артисти підспівують глядачі, хтось пританьковує.

Захід завершується феєрверком.

18 березня влада Криму оголосила вихідним днем. Крім святкового концерту на площі Леніна, в центрі міста пройшов парад сімферопольського гарнізону Чорноморського флоту Росії. А на території аеродрому льотного клубу в Сімферополі організували виставку різних літаків і вертольотів, а також техніки МНС Росії.

Віктор ВОРОБЙОВ

примусового зауваження бюджетників (*детальніше про це читайте на 4-й стор. — ред.*).

А насамкінець — ще одна фрейдистська обмовка-обмальовка занексаційного мітингу: на цьому плакаті (*фото вгорі*) напис «Я — Крим!» продублювали англійською мовою, але не додали останню букву, тому вийшло не «Я — Крим!», а «Я — злочин!». Коментарі, як кажуть у таких випадках, зайві...

На землях Криму відновила нормальний міждержавні звязки з Росією... І водночас Росія відправила бойовикам черговий ешелон з майном та боеприпасами, який прибув у середу на станцію Краснодон...
«Це можна порівняти з двома територіями Росії — з Інгушетією, рівень дотаційності якої 87%, і з Чечнею (82%). Дотаційність Севастополя — 70%. Рівно стільки ж у Дагестану», — додала вона. При цьому «блізько 42% усіх витрат у Криму — видатки на соціальний захист населення».

До «успіхів» російської влади в окупованому Криму можуть віднести тільки підвищення зарплат бюджетникам і пенсій.

І хоч у спеціально створеному «Міністерстві Криму» запевняють, що знають, як розвивати захоплений регіон, але і там визнають, що «всі прогнози будуть впиратися в розвиток ситуації з блокадою і санкціями». (*УНІАН*)

РОСІЯ ЗМУШЕНА ДОТУВАТИ 85% БЮДЖЕТУ ОКУПОВАНОГО КРИМУ — ЯК У ЧЕЧНІ

Після анексії Криму Росії довелось дотувати його бюджет фактично на рівні 85%, як у проблемних Чечні та Інгушетії. Про це пише «Українська правда» з посиланням на російську «Незалежну газету».

У 2014 році РФ витратила на забезпечення окупованого нею українського півострова 125 млрд. руб., а у 2015-му виділити ще як мінімум 100 млрд.

«Загальні доходи бюджету Криму — 159 млрд. руб. З них 125 млрд. — трансферти з федерального бюджету. З таким розрахунком рівень дотаційності Криму — 80%. Але Криму залишають ще податок на додану вартість, який за законом має йти у федеральній бюджет. З урахуванням цього дотаційність Криму — 85%», — пояснила експерт

Незалежного інституту соціальної політики Наталя Зубаревич.

«Це можна порівняти з двома територіями Росії — з Інгушетією, рівень дотаційності якої 87%, і з Чечнею (82%). Дотаційність Севастополя — 70%. Рівно стільки ж у Дагестану», — додала вона. При цьому «блізько 42% усіх витрат у Криму — видатки на соціальний захист населення».

До «успіхів» російської влади в окупованому Криму можуть віднести тільки підвищення зарплат бюджетникам і пенсій.

І хоч у спеціально створеному «Міністерстві Криму» запевняють, що знають, як розвивати захоплений регіон, але і там визнають, що «всі прогнози будуть впиратися в розвиток ситуації з блокадою і санкціями». (*УНІАН*)

магаємося зрозуміти ситуацію», — каже сестра Надії.

Нагадаємо, що Віра Савченко звернулася до Володимира Путіна з проханням замінити собою в уязненні сестру, але її у цьому, зрозуміло, було відмовлено: «Законодавство Росії такої практики не передбачає...».

«Ми затамували подих...»

Полонена українка Надія Савченко відновила голодування після 10-денної перерви. Цього разу вона обіяє утримуватися від їжі до передмісячного кінця, йдеться в сюжеті «ТСН».

Українські медики, які обстежили ув'язнену, констатували силу її духу та відносно задовільний стан здоров'я. І попередили, що поновлення голодування може обернутися непоправними наслідками.

«Там уже органи настільки стерпі, що якщо людина почне зараз знову не їсти — швидко доб'є себе. Цього не

зможе робити», — каже сестра Надії.

Адвокат Надії вважає, що лікарі дали достатнє обґрунтування того, що вихід із такого важкого і тривалого голодування слід здійснювати в медзакладі під фаховим контролем. Нагомінство українським державним органам засудити на підбільшуванням.

«Вона хоче, щоби її звільнити як людину невинувату.

І вважає, що слідчий комітет

несе відповідальність за те,

що вона залишається у в'язниці

без жодних на те підстав», — прокоментував ситуацію Марк Фейгін.

«Ми затамували подих...»

за словами Марка Фейгіна.

«Вона хоче, щоби її звільнити як людину невинувату.

І вважає, що слідчий комітет

несе відповідальність за те,

що вона залишається у в'язниці

без жодних на те підстав», — прокоментував ситуацію Марк Фейгін.

«Ми затамували подих...»

за словами Марка Фейгіна.

«Вона хоче, щоби її звільнити як людину невинувату.

І вважає, що слідчий комітет

несе відповідальність за те,

що вона залишається у в'язниці

без жодних на те підстав», — прокоментував ситуацію Марк Фейгін.

«Ми затамували подих...»

за словами Марка Фейгіна.

«Вона хоче, щоби її звільнити як людину невинувату.

І вважає, що слідчий комітет

несе відповідальність за те,

**ЕКСПЕРТ
ПРОПОНУЄ
ЗАПРОВАДИТИ
ПОВНУ
ЕКОНОМІЧНУ
БЛОКАДУ КРИМУ**

Економічна блокада півострова та скасування деяких законів, які стосуються Криму, — шлях до його повернення. Про це на прес-конференції щодо повернення Криму по-відомов кримський економіст, експерт ГО «Майдан закордонних справ» Юрій Смілянський, повідомляє кореспондент «Укрінформу».

«Багато проукраїнськи налаштованих громадян, які проживають на анексованому півострові, вважають, що єдиний спосіб деокупації Криму — його повна економічна блокада», — сказав Юрій Смілянський.

На його думку, саме завдяки економічній блокаді півострова українська влада зможе повернути Крим. Владні інституції повинні насамперед скасувати закон про вільну економічну зону в Криму, а також постанову правління Нацбанку від 3 листопада 2014 р. № 699, яка диктірує громадян України за територіальною ознакою.

«По-перше, цей закон є антидержавним, адже він захищає інтереси лише однієї олігархічної групи України на анексованій території. Подруге, він фактично визнає окуповану територію Криму. По-третє, цей закон обмежує в конституційних правах громадян своєї країни, які перебувають на окупованій території», — зазначає кримський економіст.

Водночас Юрій Смілянський наголосив, що потрібно повернутися до виконання закону про тимчасово окуповані території і створити нарешті на материковій частині України інституції АР Крим, як це зробила країна-агресор уже на третій день після проведення незаконного референдуму.

У РОСІЇ ВИРІШИЛИ, що ОКУПОВАНИЙ КРИМ БУДЕ ЖИТИ ЗА СЦЕНАРІЄМ ПІВNІЧНОГО КІПРУ

У Росії вже визнали, що санкції Заходу істотно знижують можливості розвитку анексованого Криму, передають «Новини Криму». Як заявив міністр РФ у справах окупованого півострова Олег Савельєв, головна відмінність економічної стратегії анексованого Криму від інших суб'єктів Федерації — в широкій варіативності, пов'язаній з різними сценаріями розвитку політичної ситуації.

Савельєв повідомив, що в даний час уважно вивчається досвід Північного Кіпру та інших невизнаних

територій. «Ми намагаємося прорахувати різні варіанти з урахуванням більш жорсткого тиску ззовні», — сказав він.

Міністр підкреслив, що ключове завдання, яке необхідно вирішити незалежно від санкцій, — це інфраструктурна незалежність півострова. «Такі реалії сьогоднішнього дня: ми не можемо розраховувати на північний транспортний коридор, на стабільні постачання електроенергії, газу, води. Прийнято принципове рішення, що ми будемо нарощувати власну

генерацію і забезпечимо енергоміст, достатні перетоки електроенергії з Краснодарського краю», — сказав він.

Турецька Республіка Північного Кіпру, проголошена після вторгнення турецьких збройних сил на Кіпр в 1974 році, оголосила про свою незалежність у 1983 році. У 2004 році ТРПК була формально включена до складу Європейського Союзу як частина Республіки Кіпру. Визнається Туреччиною та Абхазією. Всі інші держави-члени ООН визнають територію Північного Кіпру як частину Республіки Кіпру.

* * *

У Росії через міжнародні санкції і кризу з фінансуванням будівництва елект-

ростанцій в анексованому Криму виникли проблеми, пишуть «Ведомості».

Підрядником будівництва двох кримських електростанцій була призначена «дочка» «Ростеха» — ВО «Технопромекспорт». Орієнтовна вартість будівництва — 60–70 млрд. руб. Міністерства та банки РФ обговорюють схему фінансування вже кількох місяців, але ні у державі, ні у можливих кредиторів зайнішої немає і дії їх взяти — неясно. Кредитні організації через санкції не хочуть брати участь у «кримському проекті». Ніхто не хоче зв'язуватися з анексованим Кримом — наслідки будуть непредбачуваними...

ТРИ КОЛЬОРИ МОЇ, ТРИ КОЛЬОРИ...

У Феодосії на вулицях міста розміщені плакати, присвячені річниці підписання президентом В. Путіним договору про включення Криму до складу Росії, на яких невідомий художник переплутав кольори російського прапора, повідомляють «Крим.Реалії». Світлини зі

скандальними плакатами опублікували місцеві жителі у соціальній мережі Facebook.

На плакаті зображеній силует кримського півострова, розфарбований у білій, червоний і синій кольори. «День возв'єднання Криму з Росією. Феодосія, наша сила — в єдинстві! День воссоединения Крыма с Россией. Феодосия, наша сила — в единстве! Желаем благополучия, процветания, мира и добра! Административный город Феодосия. social networks».

єдності. Бажаємо благополуччя, процвітання, миру й добра! — говориться в агітці, підписаній адміністрацією міста.

Ймовірно, перед художником було поставлено завдання розфарбувати Крим у кольори російського прапора (білій, синій і червоний), але він переплутав їхню поєднаність.

Кримчани, коментуючи цю халепу, зазначають, що порядок кольорів на плакаті «використовувався для прапора протекторату Богемії й Моравії, який був заснований владою Третього рейху в 1939 році на окупованих територіях». «Бог шельму метит» — є така російська приказка...

Феодосійці на міському форумі обурюються тим, що сталося. «Цікаво, скільки виписали коштів з бюджету міста на це «привітання»? — пише місцева мешканка.

Зрештою, сподіваємося, що художник ще на свободі...

«Покращення» по-кримськи

«І БУДЕ СУД! І БУДЕ КАРА!»

Печерський районний суд міста Києва наклав арешт на нерухоме і рухоме майно депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, а також самопроголошених керівників незаконно сформованих органів влади автономії Сергія Аксёнова та Володимира Константинова. Про це повідомляє прес-служба Генеральної прокуратури України. «Загалом арештовано 67 транспортних засобів, майже 70 житлових та нежитлових приміщень та інше майно, яке перебуває, у тому числі, на території материкової частини України», — йдеться в повідомленні. Як зазначається, орієнтовна вартість арештованого майна складає 1 млрд. 200 млн. грн.

У прес-службі нагадали, що слідчими ГПУ розслідуються кримінальні провадження стосовно депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, а також самопроголошених керівників незаконно сформованих органів влади автономії, які обґрунтовано підозрюються у вчиненні злочинів, передбачених ч. 4 ст. 28, ч. 1 ст. 109 (співучасть у насильницькій зміні конституційного ладу), ч. 4 ст. 28, ч. 3 ст. 110 (співучасть у зміні меж території України у порушення порядку, передбаченого Конституцією та законами України, а також публічні заклики до вчинення таких дій), ч. 1 ст. 111 (вчинення державної зради, яке виразилося у наданні іноземній державі та її представникам допомоги в проведенні підрывної діяльності проти України), ч. 1 ст. 255 КК України (участь у злочинах, які вчиняються злочинною організацією).

Санкції цих статей передбачають покарання у вигляді позбавлення волі на строк до 15 років з конфіскацією майна.

* * *

Від часу передислокації на материкову частину України прокуратура Криму порушила 50 кримінальних проваджень щодо правопорушень, скочених на тимчасово окупованій території півострова, повідомляє прес-служба Генеральної прокуратури.

Передусім, це — кримінальні провадження, які розпочаті за фактами зникнення на тимчасово окупованій території Криму кримських татар, незаконного проведення общізму житла, перевищення службових повноважень співробітниками прикордонної служби Росії, замаху на незаконне заволодіння коштами, власником яких є Україна, зазначають у Генпрокуратурі.

* * *

Президент України Петро Порошенко затвердив зміни до законодавства, які передбачають неминучість покарання для осіб, які перебувають у Криму та на підконтрольні терористам частині Донбасу.

Документ дозволяє проведення спеціального досудового розслідування та спеціального судового провадження щодо осіб, які підпадають під вказану вище категорію, без їхньої участі у слідстві та судовому процесі.

При цьому спеціальне досудове розслідування та судове провадження можуть застосовуватися виключно щодо осіб, оголошених у міждержавний та/або міжнародний розшук.

Окрім цього, зміни дозволяють застосовувати спеціальну конфіскацію майна засуджених лише на підставі положень Загальної частини Кримінального кодексу за всіма злочинами, повідомляє прес-служба Глави Української держави.

ПРОТИ БЛОКАДИ КРИМУ!

Супермаркет у Керчі, 18 лютого 2015 року

бо засукати репортерські рука, провести повноцінне журналістське розслідування та під наглядом телекамер віднести папочку в прокуратуру? А копію — в посольство США, де теж з цікавістю ознакомляться зі вмістом, у санкційних списках теж необхідно ж хоч якісь реальні прізвища проставляти.

А блокаду властивувати після заяви Аксёнова, що Крим без українських харчів не проживе, — ну не спортивно якось. Вслухайтесь, панове активісти-журналісти, в

помилялося, і зайнятися справою — хоча б журналістськими розслідуваннями. Знадобляється.

P. S. Поки суть та діло — подивився новини. І опанки — Генпрокуратура заарештувала майно Константина та Аксёнова на 1,2 млрд. гривень! Ай, молодца! Може, я зопалу і несправедливо діркнув материковим кримчанам у пасивності, адже явно Генпрокуратура справу не самотужки вела. Перепрошую! Але все одно залишається купа роботи — в одному

процесійському парламенті Криму зараз засідають 75 не найбідніших кримчан, багато з яких, відповідно до КК України, мають якщо не кров'ю, так майном, нажитим непосильною працею, спокутувати свою провину перед ненькою. Присягу ж складали? А в головній «Держурі» Росії — що, немає кількох ще більш небідніх кримчан? Так що, їй-богу, не варто зводити стіну, яка, знову повторюючись, стане важкою перепоною зовсім не для них, перед ким буде зводитися.

Сергій СУБОТИН,
житель Криму

після засудження кримським парламентом Криму зараз засідають 75 не найбідніших кримчан, багато з яких, відповідно до КК України, мають якщо не кров'ю, так майном, нажитим непосильною працею, спокутувати свою провину перед ненькою. Присягу ж складали? А в головній «Держурі» Росії — що, немає кількох ще більш небідніх кримчан? Так що, їй-богу, не варто зводити стіну, яка, знову повторюючись, стане важкою перепоною зовсім не для них, перед ким буде зводитися.

Сергій СУБОТИН,
житель Криму

Колись ми вже публікували фото поштової скриньки, де місцеві кримські патріоти-умільці букву «Ш» ретушували на «Ч», щоб було ж «по-русски»! І ось нове «художество»: нещодавно у мережі з'явилися фотографії однієї з захопленів військових частин у Севастополі, тризуб на воротах якої разом з рештою конструкції піфарбували в коліори російського прапора. Спочатку було так, як на фото угорі, але через кілька днів тризуб... прикрили дощечкою аналогічного забарвлення. Ось тепер точно — все так по-російськи!

«Я ТАК ЗВАНЕ «СВЯТО» ПРОВІВ У СУДІ...»

Чи вважають кримчани 16 березня, день так званого «референдуму» в Криму за приєднання до Росії, — святом, як це стверджують у російських ЗМІ? З таким запитанням Радіо «Свобода» звернулось до Вельзара Шукурджиєва — одного з кримських активістів, якого засудили до 40 годин громадських робіт через те, що на акції до дня народження Тараса Шевченка 9 березня він тримав державний прапор України з написом «Крим — це Україна!».

— Зі своєї точки зору я розцінюю цей масовий захід, «свято» так зване, так: я, наприклад, його не святкую. Крім того, увесіль сьогоднішній день — так зване «свято» для декого — я провів у суді, намагаючись з'ясувати і зрозуміти, в чому мене все ж таки звинувачують, за що мені присудили 40 годин громадських робіт. Знаю, що в місті масові якісні «пробки», купа поліцейських техніки проходить, купа різноманітних прапорів, абсолютно не зрозуміло для мене символіки, зігнали зі всіх шкіл дітей «для картиночок» про те, що «дітям тут живеться добре, вони щасливі, ім весело», зігнали всіх бюджетни-

ків, яких мають показати в масовому сюжеті, — я знаю це, бо я бачив місто, яке перекрите, весь центр перекритий наглуко представниками «самооборони», яких зараз ще й легалізували, спершу зліпили її з того, що було, а тепер ще й легалізували.

— А які заходи у школах, зокрема?

— До школи моя дочка не пішла, бо я не хотів, щоб вона брала участь у святкуванні ось цього всього. Бо за планом заходів у школі мали ділитися своїми спогадами знову ж таки ці представники «самооборони», а ще мали приїхати до них у школу представники «ДНР» і «ЛНР», а це для мене взагалі незрозуміло, що це за люди, і з чим вони приїдуть. Цілком може бути, що вони захочуть зайти в школу на «бетеєрі» чи з гранатометом... Тому я не пустив свою дочку до школи.

— А чи спостерігається якийсь такий настрій, про який розповідають на російських телеканалах, — «святковий, піднесений, радісний»?

— Жодно-го! Жодного святкового настрою, жодної масової

«ПАТРІОТИЗМ» ПО-РОСІЙСЬКИ: ОРГАНІЗОВАНИЙ І ПРОПЛАЧЕНИЙ

У Москві на концерт до річниці анексії Криму збиралі проплачену масовку через Інтернет. Учасникам проплаченої масовки пропонували по 400 рублів, запрошували людей від 16 до 80 років.

Про набір учасників для масовки повідомлялося на ресурсі massovki.ru, передає «Українська правда». Зазначалося, що концерт 18 березня на Василівському узвозі у центрі Москви мають відкрити перші особи держави, «перед концертом виступатимуть депутати». «Час проведення 14.00–17.30. Компенсується. Вік від 16 до 80 років», — наголошується у повідомленні. Особливо підкреслюється вимога до учасників: «Усі тверезі і красиві».

У самому оголошенні сума «компенсації» не уточнюється, але, як випливає із заголовка повідомлення, учасникам пропонується по 400 рублів.

* * *

Директорів московських шкіл зобов'язали прити і привести своїх співробітників на мітинг з нагоди анексії Криму Росією 18 березня. Відповідні листи з нагадуванням про місце і час події були розіслані організаціями вищого рівня, так званими міжрайонними радами директорів шкіл Москви, пише «Новая газета».

Як пише видання, листи розсилали адресно, не під копірку. Залежно від розміру школи, директорів просили підготувати та надіслати списки своїх делегацій (у відомих редакції листах йшлося про склад делегації в 10–30 осіб). Формально вчителів зирають для проходу на святковий концерт на Василівському узвозі в Москві.

Тим часом, в Архангельській області Міністерство

культури розіславало документ, який закликає під-відомчі установи забезпечити явку на мітинг з нагоди «річниці возз'єднання Криму з РФ» не менше 20 співробітників. «Обов'язкова квота для освітніх установ — 50 осіб», наголошується в документі. Крім того, обласному начальству потрібно було надати з кожної установи інформацію про відповідальних за організацію явки на мітинг зазначенням їхніх посад і номерів мобільних телефонів.

* * *

У мітингу-концерті «Ми разом» у річницю анексії Криму 18 березня на Василівському узвозі в Москві брали участь прокремлівські активісти, бюджетники і «росіяни, яким пообіцяли заплатити»; за офіційними даними, 100 тисяч осіб, — повідомило Радіо «Свобода».

Концертну програму склали улюблени відомі артисти Лариса Доліна, Олександр Маршал, Григорій Лепс, групи «Земляни», «Любе».

У всій Росії близько 700 тисяч людей взяли участь у заходах, присвячених «возз'єднанню» Криму й міста Севастополя з Росією, — повідомили в пресслужбі Міністерства внутрішніх справ Російської Федерації. За даними відомства, на заходах істотних порушень правопорядку зафіксовано не було.

* * *

Російська співачка Віка Циганова, яка всіляко підтримує загарбницьку політику Кремля, заробила 1,3 мільйона рублів за виступ у Москві на акції так званого «Антимайдану».

Як повідомляє в блозі Олексій Навальний з посиланням на сайт Держзакупівель, виступ одіозної співачки відбувся 21 лютого. «А за день до цього, 20 лютого 2015 року, муніципальне утворення міста Петергоф проводить «закупівлю у єдиного постачальника» і викуповує за бюджетні гроші квитки на концерт «антимайданіці» Циганової на 1 300 000 рублів», — пише Навальний.

За його словами, річний бюджет міста Петергоф становить 300 мільйонів рублів, таким чином, Цигановій дісталося 0,4% річного міського бюджету.

Поки що не відомо, скільки «відсотків бюджету» Циганова отримає за виступ цього тижня у Сімферополі на мітингу в честь роковин заграбастання Криму. Слідкуйте за сайтом Держзакупівель — може, там десь засвітиться й гонорари, за які трудилися «солів'ї анексії» у Москві...

Правительство Архангельської області

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
АРХАНГЕЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Тронічний просп., № 49,
г. Архангельськ, 163004
Тел. (8182) 28-63-69
E-mail: minkul@ar.dvinaland.ru

12.03.2015 № 447-03/773

На № _____ от _____

Уважаемые коллеги!

18 марта в 17 часов на площади Ленина состоится митинг, посвященный годовщине воссоединения Крыма с Россией (далее – митинг).

Приглашаем Вас принять активное личное участие в митинге и организовать участие работников Вашего учреждения. Обязательная квота для учреждений культуры – по 20 человек; для образовательных учреждений – по 50 человек.

Просим Вас также до 12:00 часов 13 марта 2015 года представить в отдел реализации региональной культурной политики министерства культуры Архангельской области информацию об ответственном за организацию явки на митинг работникам с указанием его ФИО, должности и мобильного телефона. Информацию просим направить в формате «doc» по электронной почте kgoryaeva@dvinaland.ru.

Исполняющий обязанности министра

Руководителям
подведомственных
учреждений

В.П. Окремчук

«СПРАВА АНДРІЄВСЬКОЇ»

ФСБ ПРОТИ КРИМСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ ЧИ КРИМСЬКИХ БІЙЦІВ АТО?

Минулій п'ятниці в Сімферополі ФСБ провела обшуки у батьків кримських журналістів Наталії Кокоріної та Анні Андрієвської. Кокоріна в той момент була в Сімферополі, тож її затримали для проведення допиту. Андрієвська була в Києві і залишилася вільна. Кокоріну притримали весь день і відпустили, отримавши свідчення.

Обидві працюють на відомий кримський новинний сайт «Центр журналістських розслідувань», публікація Андрієвської про «волонтерів батальйону «Крим» стала причиною висунення її звинувачень за статтею «Публічні заклики до вчинення дій, спрямованих на порушення територіальної цілісності Російської Федерації».

Це — перша кримінальна справа проти кримських журналістів. Стаття Андрієвської, до речі, дуже помірна. Найжорсткішим формулуванням можна назвати таке: «...Своєю головною метою його (батальйону «Крим» — авт.) бійці називають повернення окупованого півострова під контроль України. ... То чи не час почати його повертати?».

За це вона може отримати 5 років, якщо попадеться російській владі.

Але якось дуже вже нерозумно: можна знайти десятки текстів куди більш радикальних. Андрієвська працює для «Центру», а він зареєстрований як кримське ЗМІ? Центр, що має, наприклад, рубрику «Окупація», дуже вже муляє очі? Кампанію заликування жалюгідних залишків кримської журналістики вирішили почати з нього, дарма що більша частина співробітників давно вже не в Криму? Дуже схоже на це, але можна навести й інші міркування.

Справа в тому, що у своєму матеріалі Андрієвська, звичайно, отримала помилку і спутала «роту «Крим» батальйону «Дніпро-1», яку вона назвала «батальйоном Крим», і, власне, «батальйон Крим». Це — два різних підрозділи. Те, що сталася помилка, стає зрозуміло тому, що комбатом вона називає Ісу Акаєва — командира роти «Крим». Комбат батальйону «Крим» — Станіслав Краснов, а в організації та юридичному оформленні батальйону брав участь Олександр Костенко, який зараз сидить у сімферопольському СІЗО.

У нещодавній статті я писав про «справу Костенка» як про випадок феноменального правового самоуправства окупованої влади. Історія упродовж останнього часу розвивалася так: зник (викрадений?) батько Костенка, перед посольством Російської Федерації в Києві бійці батальйону та інші товарищи провели пікет.

Джерела з Криму повідомляють: чекають із обшукив, і арештів, проводяться «бесіди» з метою отримання свідчень «кривавих злочинів батальйону «Крим». Чи все ж таки роти? Схоже, справа про кримчан, які воюють на сході, запущена у виробництво.

Раніше з'являлася інформація про те, що Костенко доставлений у сімферопольське СІЗО за звинуваченням у побитті співробітників «Беркута» під час Майдану. Зараз,

Тим часом... Міністр інформаційної політики України Юрій Стельцій обговорить ситуацію щодо порушення свободи слова в окупованому Росією Криму. Про це заявив радник міністра інформаційної політики з питань Криму Сергій Костинський під час прес-конференції в «Укрінформі».

С. Костинський запевнив: під час зустрічі не лише констатуватиметься факт порушення свободи слова на окупованій території, а й буде вироблено так звану «дорожню карту», — яким чином протидіяти знищенню останніх незалежних ЗМІ у Криму.

Водночас Міністерство інформполітики обіцяє займатися підтримкою незалежних кримських ЗМІ і блогерів, які висвітлюють реальну ситуацію на півострові, а також забезпечувати оперативну реакцію центральних органів влади на факти порушення прав громадян України на окупованій території, наголосив С. Костинський.

лісі. Сотні людей допитали їй оштрафували як учасників травневої зустрічі Мустафі Джемілева. Потім заарештували і запротарили в СІЗО члена Меджлісу Ахтема Чайгоза. На обладнанні телеканалу «АТР» шукають свідоцтва його злочинів. Останніми днями викликають на допити кримських татар з метою, ймовірно, отримання інформації про діяльність Чайгоза. Справа закручується велика, налякати і відпрацювати вдається сотні людей.

За тією ж схемою буде, ймовірно, розкручуватися і «справа батальйону». У багатьох із бійців залишилися в Криму друзі та родичі: перших можна буде залучити як підозрюваних, на других, у славних кадебешніх традиціях, натиснути. Ви, мовляв, громадянка, знаєте, що ваш синок вбиває росіян? Ви його любите? А він вас у в'язницю за зберігання патрона. І тата. І бабусю. А поки що давайте ми вашу квартиру перерімо, зранку і до вечора. На таку піділість влада Росії здатна, як відомо. Загалом, ФСБ у Криму збирається організувати те, про що давно мріють у російських газетах і говорять російські депутати, — вони хочуть судити українців за те, що ті чинять спротив терористам на сході. Що беруть у руки збрюю. Справа «батальйону Крим» розгортається як звинувачення в «злочинах проти жителів Донбасу».

</

КАПІТУЛЯЦІЯ ЩЕ ПЕРЕД БОЄМ?

ВІДОМИЙ ПИСЬМЕННИК ВАСИЛЬ ШКЛЯР УКОТРЕ ЗАКЛИКАВ ДО ЗМІНИ КОРДОНІВ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

«Малоросійство – це не політика і навіть не тактика, лише завжди априорна і тотальна капітуляція. Капітуляція ще перед боєм...»

Світ Маланюк

12 березня 2015 р. у Волинському обласному театрі ляльок у Луцьку в рамках презентації історичного твору «Маруся» виступив Василь Шкляр.

Серед іншого Василь Шкляр сказав: «Я не є великим прихильником України від Сяну до Дону. Вважаю, що Україні потрібна та територія, де є український дух. У ХХІ столітті територію країни не варто вимірювати квадратними кілометрами. Навіщо мені російськомовний, до кісток просякнутий, кацапський Крим, де я завше відчував себе, як на чужині? Навіщо мені Донбас, який підтримує Путіна? Мені кажуть, що там теж є країші люди. Але ж країш є й в Америці, і в Фінляндії. Я не хочу жити з такими людьми, які підтримують Путіна. Країш україні проливають там кров. Але та земля не варта їхнього життя», — переконаний Василь Шкляр. (Інтернет-видання «Таблоїд Волині» <http://volyn.tabloid.com/art/vasyl-shklyar-ukrayini-potribna-ta-teritoryia-de-ye-ukrayinsku-duh>)

Отже, Василь Шкляр не хоче ні Криму, ні Донбасу у складі України. Цього ж хоче Путін.

Стаття 110 Кримінального кодексу України чітко вказує на те, що публічні заклики до зміни меж території або державного кордону України є злочином.

Заява Василя Шкляра лунає в кра-

їні, де російсько-терористичні війська щодня вбивають і калічать наших солдатів та мирних громадян, катують полонених заручників.

Звісно, у нас КК традиційно не застосовується навіть до відвертих ворогів держави, які є у владі, і в публічному просторі, — зокрема, ѹд то, які ведуть злонечну діяльність, не маючи депутатського імунітету.

Непорушність кордонів держави мусить бути незаперечною істиною для кожного громадянина цієї держави: на цьому стоїть її сувереність і міць. Але присутні на зустрічі волиняни, мешканці краю, де була створена і діяла УПА, не заперечували оратору, пішли по домівках і розповіли рідним та другим:

«Крим і Донбас треба віддати Путіну, бо там немає українського духу», — так сказав Василь Шкляр.

У своїх романах «Чорний Ворон» та «Маруся» письменник змальовує боротьбу українських повстанців, носіїв українського духу, проти окупантів влади у 1920-х роках. Як тоді логічно узгодити цю творчість із антидержавними заявами Василя Шкляра про непотрібність Україні територій, де живуть українці?

Цивілізований світ підтримує боротьбу України на ході і наполегливо декларує необхідність повернення Україні Криму. Боротьба українських героїв за Донбас триває. Власне, не за Донбас, а за всю Україну. Поразка чи втрата навіть частини східної території неминуче призведеть і до збройної боротьби на західніших територіях України, а може, й Європи. Путіна та імперську Росію не нагодувати ні Кри-

том, ні Донбасом. Невже цього не розуміє Василь Шкляр?

«Треба відвоювати ту територію, де є справді Україна, а вже потім збудувати нормальну державу», — це теж слова письменника. Про які території йдеться, уточнень немає. Зате є яскраві метафори та монолог. Діалогу чи дискусії немає.

Крим — гангрена?

Ім'я Василя Шкляра стало близьким для ворогів країни ще після його інтерв'ю ЮНІАН 10 лютого 2011 року (<http://www.unian.ua/politics/458529-vshklyar-yuschenko-ts-repetlyura-timoshenko-skoropadskiy-a-upnikovich-nemae-analogiy.html>).

Вороги охоче переклали російською цитату: «Так, давайте погодимося, Крим ніколи історично не був українською територією, і якщо нація хвора й не може перетравити, освоїти що територію, то її краще позбутися. Це все одно, коли в людини гангрена ноги, і щоб усе тіло не захворіло, — її просто відрізають». Сепаратисти радо посилалися на ці слова у дискусіях в Мережі. Ніхто з розумінків так і не зауважив, що, відрізавши людині хвору ногу, ти зробиш її інвалідом. А цілого про величезний півострів!

Була оголошена ще одна велима наївна, як для сивочого чоловіка, думка: «Якщо ці «неукраїнські» регіони від'єднаються, то Росія вже ніколи не становитиме серйозної загрози Україні». Звідки у письменника така упевненість у доброті Кремля — невідомо, бо історія свідчить про інше: Росія не зупиняється із заграбус чужі території уповні, асимилюючи або й винищуючи крінне населення.

Держава Кримом не займалась

Нерозуміння значення Криму для України переважною частиною сучасного політикуму та й більшістю інтелігенції є аксіомою. Тому особливих протестів, ба навіть позовів за фактичний заклик до порушення цілісності кордонів досі не було. Не було на ці слова й жодної реакції чи заяви протесту з боку українських партій.

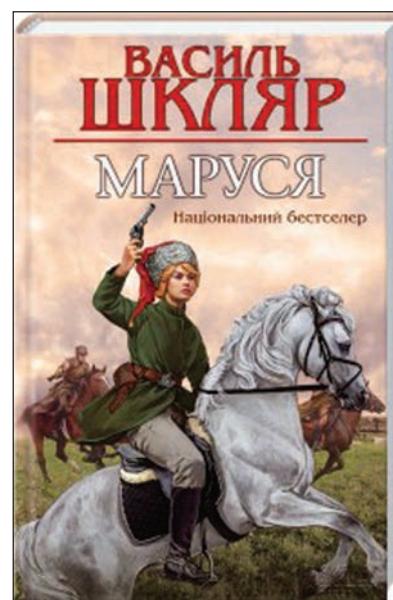
Про те, куди ж подіться українцям півострова чи Донбасу, письменник не сказав і не скаже. А українці та росіяни разом із кримськими татарами вже стали біженцями після агресії пітнікої Росії. Відбулась гуманітарна катастрофа як на рівні суспільства, так і для кожного із сотень тисяч громадян України, яких за міжнародними нормами сором'язливо називають внутрішньо переміщеними особами.

Крим» та підкреслили, що санкції продовжать тиснути на РФ, поки півострів не буде повернутий в Україну. Про це йдеться в заяві Державного департаменту США, оприлюднений у понеділок, передає власний кореспондент «Укрінформу».

«У нинішню річницю фіктивного «референдуму» в Криму, який відбувся з явним порушенням законодавства України та Конституції України, США знову засуджують це голосування, яке не було добровільним, прозорим або демократичним», — йдеться в поширеному документі.

У Вашингтоні наголосили, що не визнали й ніколи не визнають спроби Росії анексувати Кримський півострів, закликавши російське керівництво припинити окупацію Криму.

«Протягом останнього року ситуація з правами людини в Криму різко погіршилася, збільшилися репресії національних та релігійних меншин, зокрема кримських татар, а також систематичні порушення основних свобод. Місцеві жителі затримувалися, допитувалися та зникали, а неурядові організації та

останні процеси вкотре свідчать, що півострів без України є неповністю правил через відсутність там води, електроенергії та продуктів (усе це з дозволу корумпованої влади спрятні ділки завозять на окуповану територію контрабандою!).

«Донбас + Крим = спільний біль»

Сотні тисяч біженців з Криму й Донбасу не втрачають надії повернутися до своїх рідних домівок, жити й працювати для України. В країні розвинувся волонтерський рух і патріоти жертвують свій час, ресурси, гроші, допомагаючи як біженцям, так і геройчним воякам на Донбасі. Отже, нікому не байдужі постраждали співітчизники.

Шкляр ніколи не допомагав українцям Криму відстоювати наші державні інтереси. А ось Богдан Ступка і багато інших діячів мистецтв допомагали.

Потужні культурні акції фестиваля «Червона Рута» 1995 року та гастролі митців Національного академічного драматичного театру ім. Івана Франка на чолі з Богданом Ступкою, які відбувалися щодві роки, гуртували севастопольців, і ставлення до української культури ставало прихильнішим. Ці виступи привернули увагу десятків тисяч глядачів.

I

ще

один

яскравий

штрих.

Якось

у

2008

році

у

прямому

ефірі

Севастопольської

регіональної

державної

телерадіокомпанії

під час

передачі

про

Північноатлантичний

альянс

слово надали експерту Ігорю

Лосєву.

Під час телефонного опитування кількість підтримки севастопольськими глядачами шляху України сягнула 32%, після чого щось там у підрахунку «зламалось».

Через три дні після виступу Василя Шкляра — 15 березня — кримські татари, які мешкають на Волині, відзначили сумну річницю окупації Криму акцією в Луцьку. У той же день у Львові люди вийшли до пам'ятника Шевченку з гаслами: «Крим — це Україна», «Донбас + Крим = спільний біль» і «Путін, руки від України».

Уявя малює, як пан письменник відвідує ці протестні заходи та на свіжому повітрі оприлюднює свої погляди спріятливим патріотам України. Чи дослухали б вони палкі промови про необхідність віддачі Путіну Криму й Донбасу?..

І ще... Як розініли б заклики Шкляра до здачі українських територій його літературні герої Чорний Ворон та отамана Маруся?

Микола ВЛАДЗІМІРСЬКИЙ

P. S. Дисидент Володимир Буковський вірить у силу українців і попереджає: «Віддасте Донбас — Путін піде далі» (<http://expres.ua/main/2015/03/16/128896-volodymyr-bukovskyy-viddaste-donbas-putin-pide-dali-dayu-pravu-ruk-uvidsic/>)

Голова фундації Різа Асанов в інтерв'ю «Укрінформу», сказав, що коли татари відчувають небезпеку, вони консоліduются. «Ми їх відчуваємо вже з часів Катерини II. Путін не може зрозуміти одного: Росія нас одного разу зрадила в момент підписання Кючук-Кайнарджийського миру — це фактична окупація Криму Росією, 1774 рік, а потім уже зраджувала постійно. Татари відчувають небезпеку, що несе Москва, на рівні ДНК. Є старе татарське прислів'я: якщо в тебе друг — росіянин, у тебе під подушкою має бути сокира... Мій старий батько тягнув додому каністру з бензином і каже: у нас в 1944 році забрали все, а зараз нічого не заберуть. У багатьох татарських сім'ях напогоджено: спалимо все дотла, підемо звідси без нічого, але тут нічого не залишимо. Напруга відчувається всюди. У Криму ми стали людьми другого сорту.

Треба говорити правду, що всі 23 роки Україна нам не допомагала, але вона нас і не знищувала...» — сказав Різа Асанов.

На цій зустрічі був присутній давній читач і автор «Кримської світиці», отаман «Школи козацького гарту» Олександр Середюк. Цікаво, як окінчать «хірургічні» заяви В. Шкляра волинські козаки?

ПАРЛАМЕНТ ЗВЕРНУВСЯ ДО СВІТУ щодо ПОРУШЕНЬ В КРИМУ

Народні депутати підтримали звернення до ООН, Європарламенту, ПАРЄ, Парламентської асамблеї ОБСЄ щодо порушення прав і свобод людини в Автономній Республіці Крим. За відповідне звернення проголосували 302 народних депутатів, повідомляє кореспондент «Укрінформу».

Як зазначається у тексті документа, від початку окупації Криму Російською Федерацією на півострові спостерігається значне обмеження російською окупантами прав і свобод

95-РІЧНИЙ СВІДОК «КАРПАТСЬКОЇ СІЧІ»

ПРОФЕСОР СТЕПАН СТОЙКО ПРО ЗАКАРПАТСЬКО-ДОНБАСЬКІ ІСТОРИЧНІ ПАРАЛЕЛІ

С. М. Стойко

— Степане Михайловичу, ви — один з небагатьох нині живих свідків утворення Карпатської України. За яких обставин відбувався державотворчий процес?

— Закарпаття під офіційною назвою Підкарпатська Русь на підставі Мирного договору 1919 року було приєднане до Чехословаччини. З 1930 до 1938 року я навчався в Хустській гімназії. Тому добре пам'ятаю ту епоху, був свідком багатьох важливих подій. Сойм (Парламент) збиралася в будинку гімназії, бо це була найбільша, наймодерніша споруда в Хусті і водночас архітектурна пам'ятка чехословацького періоду.

— З чим було пов'язане національне піднесення в тогоджасному Закарпатті?

— Відігравала роль низка факторів. Зокрема, Чехословаччина в 1938 р. стала федерацівною республікою, а в Закарпатті розпочався національно-визвольний рух. Більше двісті років ця, розташована за Карпатами, територія була відокремлена від Русі-України. Християнство ми прийняли значно раніше — завдяки проповіданню Кирилом і Мефодієм у Дунайському басейні. До речі, Мефодій похований на території теперішньої Словаччини. Маючи спільне етнічне походження, ми водночас були трохи ізольовані від Київської Русі. Карпати тоді були майже непрохідними — праліса, бездоріжжя... I хоча закарпатський діалект — це один із прародичів народної української мови, певний відбіток на нього наклало угорське панування. Угорці, чи як у нас кажуть мадари, у кінці IX століття мігрували зі своєї прабатьківщини за Уралом у басейн Дунаю. Їхні племена були війовничими, нападали на Моравську державу і навіть на Францію.

У кінці IX століття, за ретроспективними оцінками демографів, кількість авtoхтонного руського населення на теренах Закарпаття становило приблизно 10–15 тис. осіб. Тож зрозуміло, що вони не могли боронити рідний край від угорського нашестя. Ця незнанча жменька українського етносу, будучи впродовж десяти століть у чужомовному оточенні, зберегла рідну мову,

Львівське відділення НТШ відзначає непересічну подію: виповнилося 95 років львівському професору Степану Стойку! Доктору біологічних наук, почесному доктору Зволенського технічного університету, почесному члену Наукового товариства імені Шевченка. Він добре пам'ятає подробиці становлення Карпато-української держави (1938–1939 рр.) бо на той час був студентом гімназії в Хусті. Галичанином став пізніше — в 1945 році Степан Стойко приїхав до Львова продовжувати студії на лісогосподарському факультеті Львівського політехнічного інституту. В 1946 році випадково був присутній при «ліквідаційному соборі» УГКЦ. Мало того, був особисто знайомий з одним із ініціаторів його проведення — о. Гавриїлом Костельником. Сталося це випадково: юнак завітав до отця Костельника, щоб придбати церковний календар і віслати його батькові. У ті часи релігія в СРСР вважалася «опіумом народу», і церковні календарі рідко друкувались. Спочатку у розмові отець Гавриїл був досить обережним, що було характерним для тих часів. Але все ж повірив юнакові. Може, тому, що той був родом із Закарпаття. Костельник же народився в селі Руський Керестур, у русинській греко-католицькій громаді переселенців із Закарпаття (тоді це була Австро-Угорщина, тепер — Сербія). В австро-угорський період він закінчив гімназію й досконало володів угорською

мовою. Після короткого знайомства заговорив до студента Степана Стойка угорською, який невимішено відповів йому цією ж мовою. Настороженість остаточно зникла. Можливо, закарпатці були священнослужителю Костельнику рідніми, аніж галичани. А може, просто викликав симпатію сам Степан Стойко як син православного священика. Так чи інакше, це знайомство стало важливою частинкою цікавої біографії Степана Михайловича.

Колишній співробітник Інституту екології Карпат НАН України професор Стойко і тепер при ясній пам'яті, не втрачає інтересу до життя: пише книги, художником цікавиться подіями в Криму і на Донбасі, охоче спілкується з учасниками АТО. Завдяки тісному спілкуванню з природою професор виглядає набагато молодшим від своїх років. А за рівнем інтересу до життя Степан Михайлович може позмагатися з молодими науковцями. В 2014 році вийшла у світ його оригінальна книга «Історичний та етнокультурний нарис закарпатського села Кричова», в якій на прикладі рідного села професор показав значення сіл України як природної колиски нації, берегині її генофонду. Ця теза автора підтверджена самим життям, коли на Донеччині та Луганщині російськими «Градами» руйнуються українські села ще козацької доби. Тому у своїй розмові ми неодноразово поверталися до фактів, викладених у книзі.

релігію предків і не піддавалася асиміляції. Берегинею генофонду нації були села та споконвічна прив'язаність селян до рідної землі. Коли Закарпатський Сойм 15 березня 1939 року схвалив Декларацію про створення Карпатської України, її населення становило 725 тис. осіб. А це вже далеко не 10–15 тисяч...

— А яку роль відіграла релігія у збереженні національної свідомості?

— На жаль, церква на Закарпатті не відіграла такої великої ролі, як у Галичині. Греко-католицька духовна семінарія була в Будапешті, священики, які там навчались, були «мадяронами», тобто проугорськими налаштованими. А православна церква належала до сербського патріархату. Серби здавна були русофілами, тож і церква була русофільською. До того ж Закарпаття належало до королівства Угорщини, а не до Австрії. Різниця між ними була величезною. В Угорщині ще були графи, барони, а Австрія вже була парламентською монархією, в якій було більше свободи. До того ж Австрія була промислово більш розвинутою. Тому закарпатці були економічно відсталими, національна сві-

бувся своєрідний пасіонарний вибух. Він збігся або, точіше, наклався на добре збережену етнічну самобутність закарпатців. А ще у багатьох людей були великі очікування від того історичного моменту. Мовляв, нарешті, будемо мати свій уряд, свою державу, свою армію. Це також впливало на масовість руху.

— Відомо, що українців у міжвоєнній Польщі утикалі. А якою була ситуація в Закарпатті?

— Чехословаччина була парламентською демократичною республікою, тож у Закарпатті також панував демократичний дух. Це було помітно і по Хустській гімназії, де я навчався. Серед учнів переважали закарпатські українці, були також три мадари, два євреї, три шваби (*nîmczi* — С. Л.). Українську мову викладала галичанка, професор Ольга Стакхур, історію — галичанин, доктор Михайло Гупаловський, до речі, він брав участь у творенні конституції Карпатської України, за що згодом був репресований ра-

дянським режимом. Про-

фесор Самойлович з ве-

лікою України вів уроки

краєзнавства, закарпатсь-

кі професор Кудрон —

уроки філософії. Хімію і

природознавство викла-

дали чеські професори

Шірмер, Чермак, латин-

ську — професор Журек,

німецьку — професор

Шлезінгер.

У навчальній програмі був

також предмет «Закон Бо-

жий», який викладали ду-

хівники греко-католиць-

кої, православної, римо-

католицької та ѿдейської

конфесій. Релігія мала ва-

гоме значення для духов-

ного й морального вихо-

внання учнів.

У школі панував дух

толерантності: був

український «Пласт», й

пластуни носили си-

ньо-жовті прaporи,

але були й російські

скаути, які мали ро-

сійські триколори. Піс-

ля революції у 1918–

1920 роках російська

еміграція хлинула у

слов'янські країни —

Югославію, Болгарію,

Чехословаччину. Пре-

зидент Чехословаччини

Масарик доброзичливо

приймав емігрантів, бо

молоді країна мала потребу в

інтелігенції, а російські емі-

гранти були високоосвіче-

ними людьми. Директором

нашої гімназії був емігрант

Микола Доброгорський.

Карпатську Україну він

сприймав, скоріше, нега-

тивно, аніж позитивно. Ма-

буть, не вірив, що українці

утворять ефективніше дер-

жавне утворення, ніж уто-

рили чехи.

— Отже, неукраїнське

населення ставилося до

ідеї Карпатської України

дещо прохолодно?

— Так, але загалом усе

було толерантно. Ми ла-

дили з німецькою та ру-

мунською національними

меншинами, гірше було із

закарпатськими мадарами.

Це була найбільша наці-

ональна меншина. Як тільки

стало утворюватись Карпат-

ську Україну, Угорське Ко-

ролівство всілякими мето-

дами почало підтримувати

серед закарпатських ма-

дярів сепаратизм. Щоби

підтримувати економіку на

Закарпатті та підсилити рух

сепаратизму, угорське ко-
мандування засилало та-
тористичні групи «вільних
бойовиків», які проводили
різні диверсійні акції у при-
кордонній зоні. Вони були
чимось на зразок тепері-
шніх «тітушок» у Донецьку,
Харкові, Одесі... І ці дивер-
санти з корінної Угорщини
почали все сильніше впли-
вали на закарпатських ма-
дярів. Тут також можна про-
вести паралель з нинішнім
Донбасом та Луганщиною.
Без великої кількості ро-
сійських «політичних ту-
ристів» не вдалося впли-
нити на місцеве населен-
ня, щоб суттєво дестабілі-
зувати політичну ситуацію.
Патріотична пропаганда в
путінській Росії (я

7

П'ятниця, 20 березня 2015 року

Степан Стойко спілкується з бійцем АТО «Стасом»

— Про позитив Карпатської України з точки зору національної ідеї я читав багато. А яким був негатив поразки?

Після угорської окупації 1939 року в Закарпатті було на кілька днів встановлено надзвичайний стан. Усе це трохи нагадує різку зміну ситуації на Донбасі і в Криму навесні 2014 року, коли проукраїнські громадянини відразу відчули, що вони в небезпеці. Адже були побиття, навіть вбивства. Так і в Закарпатті: в селі Біловарі (Нагові) був застрілений учитель Іван Біловарій, який зі мною кінчав у 1938 році Хустську гімназію. Активні діячі Карпатської України — Брашайко, Маркусь, Бандусик відразу опинилися в слідчій тюрмі «Ковнер». У районних містах були створені спеціальні «правдувальні комісії», які перевіряли кожного українського службовця щодо його діяльності в період Карпатської України. Всі вчителі у сільських школах мали в районних центрах присягнути на вірність Угорщині, якщо хотіли і надалі працювати.

— Про аналогічні речі я багато чув у зоні АТО від проукраїнських налаштованих людей. Сепаратисти залякували людей, які прагнули жити в Україні, тому останні вимушенні були виежджати. Натомість українська влада, коли звільнила частину Донбасу, була настільки ліберальною, що майже всі чиновники залишилися на місцях. Навіть ті, які вітали сепаратистів.

— А ось угорці діяли рішуче. Службовців, яких комісія не віправдала, відразу звільняли з посад. Почалася мадяризація в галузі освіти і культури. Забороненими стали «Прогресів», Пласт, Учительська громада та інші громадські організації. У школах обов'язково для вивчення стала угорська мова.

— То, може, й нам треба бути послідовними: рішучіше захищати українську мову на звільнених територіях Донбасу, створити умови, щоб нею швидше заговорили біженці з Криму? А то на сході території втрачаються, а українського духу не більша навіть на збережених територіях...

— Україна — демократична держава. У Закарпатті угорці навчаються в угорських школах, румуни — в румунських, словаки — в словацьких. В Ужгороді є навіть ромська школа. Кохен громадянин має право навчатись рідною мовою. Україна ніколи не намагалася асимілювати націо-

нальні меншини. Та й взагалі, український менталітет накладає відбиток на роботу будь-якої української інфраструктури. Ми дуже довірливі, чого не можна сказати про представників панівних націй. Ось Путін зараз намагається загравати з угорцями. А в 1944 році радянська влада їм зовсім не довіряла. У Закарпатті військовозобов'язаних угорських громадян зібрали в табір у Сваляві, а потім вивезли у Самбір, де багато з них загинуло. Це було зроблено для того, щоб зменшити базу для можливої діяльності «лісових братів». За незалежності України, кілька років тому, загиблим угорцям встановили пам'ятник.

— Враховуючи ваш досвід проживання у складі різних держав, — який, на вашу думку, прогноз щодо подальших взаємовідносин України й Російської Федерації?

Як свідчить античне римське прислів'я, історія — мудрій вчитель у нашому житті. Історична доля українського та російського етносів так склалася, що їхні держави є сусідніми, й тому бажано, щоб взаємовідносини між ними були добросусідськими. Колишній Радянський Союз, на відміну від інших колоніальних держав, мав підлеглі йому республіки не за океаном, а навколо Росії. Тому йому було легко боротися з їхніми політичними прагненнями до незалежності. Таке географічне положення залишається і нині. У світі колоніальна система розпалася, і це процес незворотний. Як у природі неможливо зупинити процес еволюції, так і в історії суспільства неможливо відтворити антинародну систему колоніалізму у будь-якому контексті — політичному, економічному, військовому. На жаль, цю історичну закономірність не розуміє президент Російської Федерації Путін, який розпочав військовий шлях відтворення Російської монархії спочатку у Придністров'ї, потім у Чечні та Грузії, а зараз продовжує в Україні. Збройні сили у наших державах не рівні. Тому ми мусимо діяти дипломатичніше. На боці України — міжнародне право, яке гарантує територіальну цілісність держави. Нас підтримують ООН, Рада Безпеки, ПАРЄ, ОБСЄ, 28 країн Євросоюзу, вся світова громадськість. Бажаю лише, щоб державу підтримували не лише морально, а й захисною зброєю. На нашому боці — історична правда. Тому я вірю в перемогу добра над злом.

Сергей ЛАЩЕНКО

Я — звичайний солдат. Родом з Закарпаття, але в Києві живу вже протягом 20 років. До війни я працював в «Епіцентр» продавцем. Коли почалося захоплення Криму, я звернувся у військомат, вони мене записали і сказали: «Чекайте — ми вам зателефонуємо». Я чекав близько трьох місяців, а у червні пішов записуватись у Нацгвардію, але потрапив у батальйон «Донбас».

Я дуже добре розумів, що йду на війну. Там усі бояться, але потім звикаєш до вибухів, до стрілянини. Найбільше пам'ятаю момент дуже сильної втоми, це було, коли ми вдруге заходили в Іловайськ, 18-19 серпня, тоді ми тримали півміста, а друга половина була під сепарами. Нам потрібно було переходити через залізницю, а вони поставили кулеметні точки, і ми, наче якісь самогубці, пішли через пішохідний міст над залізницею, бо треба було прориватися далі. Нас було 70 чоловік. Нам місцеві казали, що там є ввід чеченців, приблизно 30 осіб, а скільки сепарів загалом — було невідомо.

Ми тоді вели дуже тривалий і дуже інтенсивний бій, десь близько 4-5 годин без перерви. Афганці, які були з нами, казали, що вони такого ніколи не бачили в Афганістані.

Нас почали брати в кільце, ми почали відступати, потім з'ясувалося, що їх було приблизно 500-700 чоловік, вони мали дві «Ноні», а ми йшли зі автоматами і кулеметами.

Коли верталися назад, використавши майже весь боекомплект, по мосту йти було неможливо, бо він був під інтенсивним вогнем, весь прострілювався. Перебігали під ним, а залізниця була дуже широка. Ми встановили автоматичний режим на зброю, і пересувались від стовпа до стовпа, відстрілюючись, щоб сепари не могли підійти голови. Я, коли перебіг дорогу, впав без сил. До мене підійшла медсестра і спитаала, чи все нормально, чи живий. Я сказав, що все нормальні, просто відіпочиваю. Потім все ж підвісився. Коли ми прийшли на свою базу, зйшли до місцевих мешканців, а вони якраз ліпили лепощіки і мені так захотілося їсти. Я їх попропросив, так нахабно, що дуже хочу лепощішку. Вони, звісно, дали. За ті два дні під Іловайськом, я майже нічого не їв. Тому що в перший день, 18 числа, ми заїхали в село Грабське, а там валялася купа мертвих сепарів, стояв такий сморід, що їсти було просто неможливо. А на другий день, коли пішли в наступ, було не до їжі.

Іловайськ, Многопілля і Грабське — це був такий трикутник, який ми тримали з усіх боків. А потім нам сказали, що дадуть коридор, ми всі в Многопіллі зібрались і звідти виходили через Красносільське, мали дійти до Старобешевого, але тільки від'їхали — нас почали розстрілювати. Наші хлопці — для мене дуже близькі люди, але є людина, яку я можу називати батьком, він мене врятував від смерті. Ми їхали на «Рено», коли почався обстріл, вискочіли і стріляли у відповідь. Раптом зупинився інкасаторський броньовик, і хлопці з нього нас забрали до себе. По ньому почали лупити кулі і пробивати броню. Одна з куль влучила мені у скроню. Я думав, що там нічого немає і вона відлетіла, але відлетів тільки сердечник, а оболонка кулі залізла в кістку і залишилась там аж до того моменту, поки я не потрапив у госпіталь в Києві. Скроня одразу опухла, кров побігла, але я думав, що подряпина і нічого тако-го. Машина зупинилась і один солдат, Шаман, почав нас усіх швидко витягувати назовні, а нас було четверо. І тільки він нас повитягував, росіяни з танка влучили в цю машину. Цей Шаман, можна сказати, врятував моє життя.

Після цього один боєць, позивний Полтава, запропонував дістатися до крайньої хати в селі. Коли ми, відстрілюючись, вскочили в якісь автобус і доїхали до тієї хати, росіяни оголосили перемир'я і начебто перестали стріляти, але один танк все одно простиював територію і влучив у автобус з боекомплектом, до якого якраз підійшов Полтава. Він загинув. Його родичі й досі не хочуть вірити, що його вже немає в живих.

Валерій МАРИНЕЦЬ, доброволець, уродженець Закарпаття:

«У ПОЛОН Я ВДРУГЕ НЕ ЗДАМСЯ, КРАЩЕ ПІДІРВУ СЕБЕ...»

У Красносільському ми пропрималися 36 годин. Сподівались, що нам дадуть допомогу, що нас виведуть, просили артилерію відпрацювати по ворогові, давали їм координати, а вони відповідали, що немає наказу. А ми попали багато російської техніки, захопили три БМД і один танк, але в нас було дуже багато поранених і ми не могли вільно пересуватися. Потім деякі хлопці з інших батальйонів почали здаватися у полон. Крім нас, ще залишилися хлопці з кіровоградського спецназу і з розвідки чоловік 15. Вони з Савур-Могили до нас пробились, ішли звідти пішки.

Росіяни сказали, що ми їм віддали тяжкопоранених, і що вони їх передадуть Червоному Хресту. Ми так і зробили, а потім вони нас попередили, якщо ми не здамося, вони почнуть наших поранених розстрілювати. І нам довелося здаватися. Ще нам пообіцяли, навіть дали слово офіцера, що сепарам нас не передадуть, але цієї обіцянки вони не дотрималися.

Ми були страшенно виснажені, голодні. Нас відвезли кілометрів за 10 від Красносільського, тримали у полі. Ми збиралі качані кукурудзи і гризли їх. Ворог нам перевіряли вени. Цікавились, під чим ми ходимо в бій. Казали: «Чи ви взагалі без голови? Bo це безглуздо, коли 70 людей з автоматами йдуть штурмувати місто».

Ми були готові до того, що нас розстріляють, з усіма по-прощаючися по телефону. Я жінці зателефонував і сказав, що, напевно, вона мене більше ніколи не побачить. А коли поранених віддавали, попросив одного з хлопців передати мої речі мамі, якщо нас розстріляють.

Спочатку всіх завезли у Донецьк, загалом нас було 110 чоловік. Декого тримали на другому поверсі донецького СБУ, а наш батальйон тримали у підвалах. Ми вірили, що нас або поміняють, або звільнять. Там ніхто духом не падав. Коли зробили перший обмін, нас залишилось приблизно чоловік 90. Через півтора місяця 70 чоловік відправили в Іловайськ на відбудову міста. У нас були люди з різними будівельними спеціальностями в батальйоні. Ми там ремонтували дахи, склили вікна, латали усі дірки,

які залишились від снарядів.

Місцеві нам допомагали, хто їжею, хто одягом, взуттям. Майже щодня на стовпах у місті з'являлися жовто-блакитні прапори або чорно-чорні. Сепарі зафарбовували, а люди їх знova малювали. Оскільки серед місцевих є партизани, то часто було чути стрілянину. Там я побачив велику бетонну огорожу, де було написано: «Україна — це Донбас». І ніхто на цей напис вже не звертав увагу, махнув рукою. Був випадок, коли на весіллі напідпитку вийшла молодь і почала кричати: «Слава Україні!».

Але бувало і навпаки, коли місцеві кричали на нас: «Чого ви сюди прийшли, що ви тут забули?». Ми, як військовополонені, не мали права прирікатися, але я не витримав, повернувшись і сказав: «А куди

нас звільнили шляхом обміну: 150 наших на 225 сепарів. Усіх розділили на групи по 10 чоловік. Коли вийшов з машини, подивився, що висить наш прапор, подумав, може, це просто нас розігрують. Підійшов до хлопців і кажу: «Слава Україні!», вони: «Героям Слава!». Попросив у одного, що дав мені рідним зателефонувати, коли побачив, що він дістає телефон і простягає мені, тоді повірив, що це наші. У полоні і волонтерів тримали, лише те, що вони допомагають українцям. А я у полон більше не пішов ні за що, просто підрівав бісі, бо дуже мені там не сподобалось.

(*Валерій відмовився розповісти більше детально про своє тривале перебування у полоні, боячись за життя своїх друзів з батальйону «Донбас», яких досі не звільнили — ред.*)

Коли нас привезли в Пет-

рівці на обстеження, лікар мені сказав, що в мене не вилікували пневмонію. Але в центральному госпіталі МВС перевірили і виявили, що то гострий бронхіт. Коли випишусь, то одразу поїду до мами, бо вона не знала, що я на війну пішов, поки не побачила мене по телевізору. А після мами поїду знову воювати.

Мене дуже вразило на цій війні, що плачуть чоловіки, офіцери. Я ніколи раніше такого не бачив. А ось в Пісках довелось. Це було в липні. Нас з «Донбасу» небагато було, якраз проривали кільце навпроти донецького аеропорту. Наші тоді це село звільнили.

Після боїв я побачив, як плакав полковник над своїми загиблими хлопцями — я це ніколи не забуду.

Мені б дуже хотілося спокійного життя, десь у Закарпатті, наприклад. Я по гриблю люблю ходити. Але що нас тут став мир, то треба закінчити цю війну, треба перемогти агресора. Я тепер добріший до людей став, я дуже люблю українців. Мені якось форму видали, а вона велика на мене, не зручно. Я пішов у магазин, подивився на ціни, немає в мене такої зарплати, щоб її купити. Тоді я звернувся до хлопців, а вони мене і

ВПЕРЕД – У ДЖУНГЛІ?

Виховуючи уніфіковану радянську людину, ідеологи орієнтувалися на досить високу моральну планку, передбачену «моральним кодексом будівника комунізму», у зв'язку з чим ще й досить жартують, що в Радянському Союзі «не було» сексу.

У Росії секс є, а моральна планка, рекомендована для уніфікованого росіянині, — не вище пілінтуса. Така людина, зі зниженим інтелектом, зосереджена на тілесних задоволеннях і матеріальному споживанні, яка не має ні своєї думки, ні поглядів, є дуже зручною для будь-яких маніпуляцій. Підкоряючись стадному інстинкту, вона готова йти за ватажком навіть у прів'ю, не те, що робити свій «свідомий» вибір. А на допомогу тут приходить «зомбоящик» — ще один обов'язковий атрибут російської окупації Криму...

«Заткнітесь!» — кричить у прямому телевізорі на одну із шоу-зірок сваха на передачі «Давай поженимся!» Роза Сябитова, оскільки та висловила сумнів з приводу доцільноти використовувати таланти Сябитової для створення щасливих родин, бо не варто було пані Розі розпускати язичок з приводу власного невдалого шлюбу, того, як її нещадно бив чоловік, а поліція не могла та й не прагнула знайти на нього управу. Хоча, якщо чесно, в тісному контакті з Розою може засвербіти рука не в одного чоловіка. Днями навіть потенційний жених, який обирає серед наречених свою половинку і вихваляється екстравенсіонними здібностями, на пропозицію Рози продемонструвати ті здібності на її прикладі обмежився зізнанням, що вона іому не подобається. А сваха ще і рота не розкрила, не запитала, скільки у нього грошей, скільки квартир, яке чоловіче здоров'я. А до кола питань, які з точки зору Рози мають першочергове значення і підлягають публічному обговоренню, входять виключно такі, що належать до розряду незручних або ж інтимних. Особливо дошкуляють ними свахи чоловікам, яким за сорок, радиці ім шукати в одній особі дружину і сіділку, хоча і самій Розі вже 52 роки, а її партнерка Лариса Гузєєва за віком пенсіонерка, що не заважає їм поводитися так, нібито вони зроблені з якогось іншого тіста.

І все ж таки, чи має моральне право давати рекомендації щодо створення шлюбного союзу розведена, розбещена та невихована Роза, що має двох дітей, яким теж вже давно сниться узи Гіменея, але ці сні так і залишаються снами? І чому путньому вона може навчити чужих дітей, не навчивши своїх власних? Приблизно тому ж самому, що і Лариса Гузєєва, яка перебуває у четвертому шлюбі і вихваляється тим, як на редакційних корпоративах сидить на колінах у когось із колег-чоловіків, а її партнерка Лариса Гузєєва за віком пенсіонерка, що не заважає їм поводитися так, нібито вони зроблені з якогось іншого тіста.

Хочеться вірити, що насправді йдеться лише про Ларисині фантазії, в схильності до яких вона неодноразово зінавдувалася публічно. Залежно від контексту ця пані називала себе «лімітою», якій усього доводилося досягти самій величезними зусиллями, або вихвалялася, що до 20 років взагалі не знала, як відчиняються у метро двері, бо роз'їжджає в авто, а дверцята перед нею розчиняли і зачиняли галантні кавалери.

Почувши від одного із клієнтів, що для нього є принциповим завданням говорити правду, свахи були «у глибокому шоці» — вони широю не вірили, що таким чином можна прожити хоча б один день. І вже зовсім затюкали чоловіка, для якого було важливим відкласти інтимні стосунки на шлюбний

період. Бо наречену за цей час мусило «розірвати на дрібні шматочки», до того ж вона мала «вкінчиться прищами» і при цьому «стикати, самі знаєте, чим». А коли чоловік наслімівся говорити ще й про те, що для нього вирішальною є духовна складова стосунків, свахи заявили йому, щоб не валяв дурня, оскільки в його тридцять з хвостиком років говорить про якісь духовні потреби — це просто не поважати оточення, бо насправді ж всі знають, що ніяких духовних потреб не буває, і говорять про них лише ті, хто хоче набити собі ціну.

Аби бути ще переконливішою, Лариса Гузєєва поринула у спогади: виявляється, в юному віці вона полюбляла вдягатися у чорне, роблячи вигляд, що передуває у траурі, та вдаватися до інших містичностей. Такими самими «масками-шоу» вона вважає і розмови про якісь там духовні зв'язки між людьми. Іншим разом сваха переходить на афоризми, провідний серед яких: «Мужчина існує для насолоди жінки».

Охочі до задоволень, свахи вміють себе рясно оточувати ними. На кожній передачі вони збиряють щедрі подарунки від своїх клієнтів, а про тих, хто з'являється з порожніми руками, можуть сказати і що їхто надто некоректне, особливо якщо це люди небідні. Але таких небагато, зважаючи на вже засмеченою традицію, клієнти несуть все: дорогоцінне каміння, прикраси, оберемки квітів і обов'язково — кулінарні вироби. Серед жінок одразу виникає неабияке пожвавлення, не очікуючи рекламної паузи, вони починають мінітися, ділітися, а то й сваритися за подарунки, незлім тихим словом згадуючи тих, хто тепер лопається від заздрішів до їхнього «улову».

Та особливо незручно спостерігати за тим, як руками, з котрих стікає жир, вони шматують курку або набивають роти чимось іншим, забуваючи про присутніх, нібито шойно вийшли з місячного голодування. Із доброго десятка шоу, які демонструються сьогодні на російському телебаченні, це — єдине, де постійно жують, хоча триває вони приблизно годину і, здавалося б, можна було б потерпіти.

Можливо, колишня «ліміта» так і залишиться «лімітою», а прибиральниця в метро (це про Розу) так і залишиться прибиральницею, і ситі десятіліття матимуть завжди присмаку голодної юності. Але навєж майже серед 150-мільйонного співтовариства не знайшлося достойніших порадниць для тих, хто шукає собі пару, порадниць, які мають на те моральне право. За рамками телепередач. Якось глядачі стали свідками скандалу, коли одна із клієнток поскаржилася, що її

Ведучі...

назвали ненормальною, оскільки вона зателефонувала редакторці телепередачі на 15 хвилин раніше початку робочого дня. І все це — в Москві, в серці Росії і на всю країну. Якщо там — можна, то де ж тоді заборонено?

Зациклена на військово-патріотичному вихованні, російська пропаганда здається абсолютно байдужою до морально-етичних та естетичних норм, що панують або вже геть відсутні в суспільстві. Героями багатьох телевізійних шоу стають жінки-селянки, які йдуть за пригодами з сім'ї, залишаючи по кілька малолітніх дітей, або ж катують їх під гарячу руку, чи то продають за гроші, як скотину. Одна з подібних жінок з'явилася на телеекрані разом з вісомома чоловіками-односельцями, з якими мала статеві контакти впродовж двох тижнів, коли завагітніла, — працівники телебачення з допомогою аналізів ДНК взялися допомогти її вирахувати батька, аби було з кого «смоктати» аліменти.

Як бачимо із телесюжетів, життя в російському селі проходить у зліднях, розпутстві, байдуївани і пляштів, що, насамперед, б'є по жінках. П'яна маті, брудне занедбане житло, звідки і стартиє у велике життя нове покоління росіян — нікому не потрібних дітей, що стали сумним побічним наслідком споживки тілесних радощів, — це і є нинішня невтішна реальність чи, можливо, цілком прийнятна і навіть бажана?

Поточний рік у країні було оголошено Роком літератури, творці якої у другій половині минулого століття були носіями найвищої духовності, що підтягували людину до усвідомлення свого божественного прообразу, розкривали перед нею світ високих стосунків і прагнень.

Щойно Росія попрощалася з класиком сільської прози Валентином Распутіним. Хоча яка там Росія! Для «дітей» і «внуків» перебудови це прізвище навряд чи що-ось означає. Вони живуть пошуках невібагливих тілесних задоволень. І не випадково в побуті стає все поширенішим таке поняття, як планктон, що символізує знеособлену людську біомасу. Таких людей із урізаною душою важко називати великим народом, але їх легко використовувати «великим» полководцям. На ту ж ідею, усвідомлюючи це чи ні, працюють і ведучі популярної російської передачі «Давай поженимся!», зводячи цінність і багатогранність людського життя до набору примітивних інсінктів та жадоби до багатства.

Як повідомляють іноземні вчені, для суспільства тотального споживання характерні зниження розумового потенціалу та всебічна деградація особистості. Але через «пульт» товарно-грошових стосунків такими людьми дуже легко маніпулювати.

Тамара ФЕДОРЕНКО
м. Сімферополь

ПРОШУ СЛОВА!

Мене просто шокувало повідомлення про те, що недавно депутати російської Держдуми відмовилися вшанувати пам'ять підступно убитого опозиційного політика Бориса Немцова хвилиною мовчання. Тільки двоє депутатів із 450 піднялися, це — Дмитро Гудков із «Справедливої Росії», який і був ініціатором такої людянії акції, і Валерій Зубов, депутат із Красноярського краю.

Оце такі наші «брати»?! Та навіть якщо убитий був ваших найзапекліших опонентом, — його вже нема, у нього підло, мерзотно відбрали життя, до того ж він — не злочинець, не вбивця, не

казнокрад, він — патріот своєї Батьківщини і хотів для неї тільки кращого, а ви не спроможні гідно, по-людськи попрощатися з ним, відпустити його на той світ з миром, прощенням і покаянням?

І це — депутати, вибрані, країці з кращих представників великого російського народу, який взявся протиставити «загниваючому Заходу» свої гуманітарні духовні цінності, своїм російським «третім Римом» урятувати світ від занепаду! Втім, після вашого злодійства з Кримом і Донбасом нема вже чому дивуватися й обурюватися. Геть від Москви! Подали від ваших «братьх» обіймів і вашої «моралі»!

Михайло ПЕТРЕНКО, кримчанин, українець, ветеран праці

БРАТ?

БРАТ К БРАТУ
В гости так не ходит

Брат об брата ноги не втираєт...

Рівно год назад я написав цей стих. До референдума 16.03.14 оставалось три дні... Год был сумасшедшим, кровавым, судьбоносным. В этот день год назад еще был «полумрак» и «мрак» можно было избежать, но... То, что это была аннексия, а не выбор народа, доведено до сведения самого последнего ватника недавним признанием самого Нуля.

Фото ставлю то же, что и год назад.

НА КРИМСКОМ ПЕРЕКРЕСТКЕ
На крымском перекрестке полумрак.
Еще чуть-чуть — и... мрак. В конце тоннеля «славянской дружбы» теплится очаг у русского солдата на прицеле...
Зачем ты здесь, скажи мне правду, брат?
Ведь сила в правде — это же так просто.
Ты маску-то сними и автомат
свой опусти, а я начну вопросом.
Патрон в патронник? Узнаю — спецназ!
В кого ты целишь, парень из Рязани?
В меня? За что? Ах, у тебя приказ!
Я с этим словом выживал в Афгане...
Мы по приказу десять лет подряд
огнем крестили горы Гиндукуша,
марксизмом выжигали шариат,
наружу выковырявали душі.
Кто нас там ждал? Дуканчик из Газни?
Мулла или дехканин из Герата?

Увы! «Хотят ли русские войны?» — прицельно пели наши автоматы.
И вот ты здесь, в Крыму, поешь о том, что ты меня спасаешь от фашизма...
Кто оккупант? Кто в мой ворвался дом?
Ты разберись получше в этом «изме».
Приказ солдату — судьбоносный шов, он пришивает намертво к расплате.
И на всю жизнь останется «За что?», когда придешь ты в цинковом бушлате.
«Груз двести» — самый тяжкий в мире груз! Он неподъемен будет в душах наших!
Один «двуухсотый», и... мы впишем Русь навеки в списки без вести пропавших.
Я за тебя молюсь, вернись живым из этого бесславного похода!
Бери детишек, приезжай к нам в Крым, я верю, здесь наладится погода.
Ну, а пока стоим: глаза в глаза.
Так маску и не снял... надеюсь, стыдно.
Да, есть приказ — не выполнить нельзя.
А совесть? Ведь она и есть Отчизна!
На крымском перекрестке полумрак.
Еще чуть-чуть — и... свет в конце тоннеля.
Да, Севастополь — русский город — факт, но желто-синий украинский флаг останется на крымской параллели.

Вячеслав КУПРИЕНКО

12.03.2014

КРИВАВЕ ПЕРЕМИР'Я І ЙОГО ПЕРСПЕКТИВИ

Очевидно, що політика демонстрування Заходу нашої відданості мирному врегулюванню зайшла надто далеко. З одного боку, пан Президент декларує, що маємо досягнення — припинення вогню, але чи усвідомлює він, що «досягнення» насправді дуже умовне? Я впевнений, що він цілком розуміє те, але, вважаючи себе зв'язаним тими домовленостями, він знову тягне нас до нових проблем.

В той час, як за наказом свого головно-командувача українська армія вкотре підставляється, відводячи важку артилерію, Росія використовує «перемир'я» по повній програмі — завозити нові озброєння, проводити ротацію, перегрупування військ. Як я те бачу, найближчим часом слід чекати потужного удару в районі Маріуполя. Я не знаю, ясна річ, коли саме та станеться, не знаю, який привід буде знайдено для того (цилком можливо, те буде зроблено без жодного приводу, явочним, так би мовити, порядком). Я бачу лише, що гра в піддавки зайшла надто далеко.

Мене не цікавить, чому так поводить себе наш Президент — чи то через власну зацикленість на мирному врегулюванні, на образі себе як миротворця, на власно баченні, як уникнути біди, чи через нікчемних радників, у тому числі (і найперше!) фахових

ЛИСТИ КРИМЧАНКИ

НЕСПОКІЙНЕ СУСІДСТВО

Наша сім'я повернулася до Криму наприкінці 80-х. Сусіди в більшості своїй виявилися післявоєнними переселенцями і ватниками. Щоправда, до минулого року ми не знали, як називається така категорія людей, але ознаки були в наявності й раніше. Куплений переселенський будинок довелося знести та збудувати новий, бо держава вважала житлову площу для нашої сім'ї замалою. У будь-якому випадку, ми в таких умовах жити не звичали, та й протягом чверті століття можна було багато чого змінити.

Але у сусідів за цей час майже нічого не змінилося, хіба що супутникові антени на дахах з'явилися раніше, ніж у нас. А живуть, як і раніше, в тих же умовах і в тих же переселенських будинках. Або того гірше — у халупі того ж віку, але в півцеглини.

Водопровідний кран у дворі, інші зручності — теж.

Індивідуальну ванну кімнату ім раніше замінивала громадська лазня. Навіть не знаю, чи функціонує це диво цивілізації зараз. У деяких досі пічне опалення, хоча вулицю тягнеться газогін (газ потрібно було проводити за власні кошти).

Причина проста: лінь і пияцтво. І дітей виховували такими ж. У той час, як ми допомагали батькам по господарству, наші однолітки грали на вулиці.

Із сусідами завжди віталися, але не скажу, що дружили. Занадто різними виявилися інтереси.

Але їх завжди цікавило питання: звідки у нас горіші на будівництво та інше? Спочатку вони уявили, ніби нам добре заплатили за переїзд

до Криму. Такій категорії людей марно доводити, що Батьківщина сама почала вимагати певних жертв, а також відмовитися від налагодженого так само власними зусиллями побуту в Середній Азії.

Адже дідам і прадідам вдалося встati на ноги і після розкуркулення, і в депортaciї. Час минав, а ми після деякої паузи у важкі 90-ті продовжили поступово упорядковувати будинок і двір.

Ще сусіди чомусь були впевнені: татари коли-небудь обов'язково почнуть їх різати. Напевно, тому не наважувалися покращувати свої побутові умови, щоб ніхто не зазіхнув на їхню власність. Ale тут прийшла Росія, врятувала від страшної долі. Ім від цього краще чомусь не стало, а ми знову на життя не скажимося!

Ось нещодавно один із сусідів, ледве стоячи на п'яних ногах, запитав: «Як же так? Ви вже і машину помініли?! А ми, істинні слов'яни, не можемо собі цього дозволити! Та я від будинок підпали!». Благо, в такому вигляді сильонок не вистачить, а в тверезому — сміливості.

Переводимо ситуацію в глобальні масштаби: живуть поруч різні країни і народи. Дуже заклопотані, насамперед, власними проблемами і турботами. А у сусідів тільки скріпки духовні. I вона, замість того, щоб свій побут облаштовувати, уявила, що всі тільки й думають, як її зі світу звести. Або того гірше — сама лізе через паркан у чужий двір своїми іржавими скріпами інших повчать. А сусідам до неї ніякого діла немає, лише б ця придадочна нікому своїми витівками не нашкодила.

Вірно у прислів'ї кажуть: «Вибирає не дім, а сусіда». Ось тільки Батьківщину не вибирають...

Ельвара БЕШУЛІ,
блогер, кримчанка
ua.krymr.com

У МЕРЕЖІ З'ЯВИВСЯ ЦИНІЧНИЙ «ФОТОФЕЙК» ПРОТИ УКРАЇНЦІВ

У соціальних мережах у групах «Антимайдан» і «Новоросія» активно поширюють фото, на якому люди стоять на колінах, а пози них проїжджають машини з українськими прапорами, повідомляє Радіо «Свобода».

«Ось вони, раби! В Україні, зокрема у Львові, коли поряд проїжджають «поліції Автомайдану» або ж «Правий сектор», потрібно вийти з машини, встать на коліна і зняти капелюх! Вам це нічого не нагадує? Скачіть і далі, вам ще чоботи вилизути», — розповідають під зображенням автори у соцмережах.

Ймовірно, саме із соцмереж такий фотофейк підхопили й іноземні медіа, публікуючи, зокрема, новину про «нову українську демократію» із гаслами — «всі на коліна». Саме публікація з таким зображенням з'явилась на одному з чеських порталів.

Фото демонструють у контексті ритуалу, який порівнюють із ритуалом терористичних організацій, коли громадяни мусять зіннати капелюхи перед кортежем терористів. Пишуть, буцімо такий ритуал був «удосконалений бандерівцями».

«Не дивно, що наші ЗМІ не цікавиться, як почиваються пересічні укра-

Нравится Комментарий

Юго-Восток Антимайдан Southeast Antimaidan
Вот они, РАБЫ!!! На Украине, в частности город Львов, при проезде полицейских автомобилей или "Правого сектора" нужно выйти из машины, встать на колени и снять головной убор! Вам это ничего не напоминает??? Скачите дальше, вам еще сапоги вылизывать

Альбом: Фото Хроники
Опубліковано для:
Доступно всем
WhatsApp

їнці, які живуть у контролюваній войовничою хунтою державі. I не тільки на окупованих територіях котишинської Луганської та Донецької областей, які досі контролює Київ, а й у центральних і західних регіонах країни, яка розпадається. Повідомлення, які надходять із цих регіонів, часто схожі на ті, що бачимо у сучасному Москві під владою «Ісламської держави», — написано на чеському порталі, який відомий, серед іншого, матеріалами антиєвропейського, антиамериканського і проросійського змісту, на

кшталт: «США хотуть війни з Росією за будь-яку ціну. Американські окупантів підрозділи вже в нас і не ховаються».

Знімок, який при цьому публікують, насправді показує, як жителі міста Коломиї засвідчують повагу загиблому під час бойових дій на сході України землякові Роману Фурику. Люди стоять на колінах перед колоною автомобілів, щоб провести в останню путь свого героя. На підтвердження цього є і відео українських медіа.

ОБЕРЕЖНО: РОСІЯ! ВОДІЙ МАРШРУТКИ ЗБИВ ПАСАЖИРА, СПЕЦІАЛЬНО ЗАЇХАВШИ НА ТРОТУАР

У Твері (РФ) водій маршрутки навмисне збив пасажира, який вийшов на зупинці. Як повідомляє портал Tverigrad.ru чоловік проїхав свою зупинку через те, що водій говорив по телефону і проігнорував прохання зупинитися, передає Lenta.ru. Після цього пасажир зробив зауваження водієві і вийшов на наступній зупинці. При виході з автобуса парубок вдарив рукою по зовнішньому дзеркалі заднього виду автобуса й розбив його.

Тоді водій, громадянин Республіки Киргизстан, заїхав на тротуар і навмисно збив чоловіка. Він протягнув молоду людину під автобусом більше метра, поки не зупинився.

Постраждалого з численними травмами було доставлено до лікарні. У нього множинні ударі і садна, підозра на черепно-мозкову травму, струс мозку та перелом шийного відділу хребта.

Видання зазначає, що сам водій не вважає себе винним і запевняє, що жодного конфлікту не було. Незважаючи на велику кількість очевидців, він запевняє, що вийшав на тротуар, щоб уникнути ДТП...

га?). I як це відбувається, ми, на жаль, знаємо.

Російський інтелігент, перш ніж убити, дово грефлексує, а після злочину відправляється в монастир. Російський жлоб натискає на спуск до того, як у його мізерному мозку заворушилася думка, і — вирушає пiti пиво. Жлоб не здатний сперечатися з опонентом, він «переконує» чотирима кулями в спину. Щоб «звільнити» Дебальцеве, він не залишить у ньому каменя на камені і живцем поховав тисячі мирних жителів, які сковалися в півдах.

Російський інтелігент грає в російську рулетку, віддаючи своє життя на волю випадку. Російський жлоб влаштовує рулетку для інших, пуляючи з міномета по житлових районах Донецька і промовляючи з кожним пострілом: «На кого бог пощає». Жлобський бог дозволяє вбивати на Донбасі всіх без розбору. Bo його мета — розчистити територію від людей для осіменіння її «руським миром».

Жлоб за Гумільовим абсолютно протилежний пасіонарію. Він нахабний і самовпевнений лише тому, що відчуває себе безкарним під парасолькою ядерної зброй, яку пара Розенбергів за гроши КДБ вкраля в американців. Жлоб упевнений, що володіння Великою Бомбою додає йому розуму та інтелекту. Він обієцяє Америці атомне попелище, не розуміючи своїми курячими мізками, що як радіоактивний бруд вже нікя не зможе порадити цьому видовищу.

Російський жлоб «бессмисленний и беспощадний». I впоратися з ним може лише царський ногайський батіг да біба московського православ'я. Ce на випадок, якщо цар раптом околіє, а жлоб осатаніє.

Сьогодні великоросійський політичний жлоб бенкетує. I жиє на нашому горі. Ale вік його недовгий. Він потрібен диктатурі, що зароджується, лише як монтавання, щоб зломити опір культурного середовища, зруйнувати закони моралі та співжиття. Жлоб виявиться непотрібним, коли фашистський режим у Росії оформиться остаточно. Z nim вчинять так само, як вчинив Гітлер зі штурмовиками Рема, Сталін — зі старими ленінцями, Мао — з хунвейбінами. Кожен потрапить під «кришталевий ніж». Жлоб поступиться місцем некромантам, людям-гвинтикам, що отримали ін'єкцію нечутливості. Таким, як засновник і комендант Освенцима Рудольф Гесс, який виробництво смерті перевів з розріду задоволень для обраних у ранг спільноти «важкої повсякденної роботи на благо батьківщини», — i сам на цьому терені, зрештою, перетворився на ходячого мерця...

Євген ЯКУНОВ («Укрінформ»)

РОСІЙСЬКИЙ ЖЛОБ. ПОХОДЖЕННЯ ВИДУ

А потім сталася Перебудова, і з радянським великовідомним хамством, здавалося, покінчено назавжди.

На жаль, усі ці роки російський жлоб розмножувався в неймовірних масштабах у сиріх підвалих пугачинської обмеженої демократії. У 2010-му на перегляді пропагандистського фільму про Другу світову в Російському центрі в Києві я примітивів двох посольських працівників, які разюче нагадали зовні того тодішнього дипломатичного жлоба. Також як рожевощок і круглоголові, вони зарозуміло роз'яснювали мені, недалекому провінціалові, що Сталін у 1940 році справедливо окупував країни Балтії: «Він захищав батьківщину. Та хіба погано жилося прибалтам у СРСР? Вся радянська електроніка у них робилася, а тепер тільки шпроти...».

Далися їм ці шпроти! У нинішньому роліку, що рекламиє принади російської окупантії, ті ж консерви — як аргумент. Немов їх авторів ролика в одному інкубаторі вирошуvalи... A може, й в одному.

Звідки взялося в сучасних великоросах жлобство? Адже і в слов'ян стародавніх його не було, і угро-фіни — люди скромні. I не можна звалити все на національну обмеженість, хутрянство, що вражає часом народи, що відстоюють свою ідентичність в умовах гноблення. Немає в російському жлобі нічого національного! Повірте мені, люди з російськими коріннями.

Я думаю, вся причина в історії Московії, що гіпертрофовано зводилася до захоплення й окупації чужих земель. I тут автори ролика мають рацию: спочатку була Україна, потім Сибір і Середня Азія, Далекий Схід і Східна Європа. Для заграбастання й утримання безпредентної за розмірами території від Балтійського до Японського моря були потрібні сотні тисяч і мільйонів професійних окупантів! Щоб утихомирювати і тримати в рабстві народи, які живуть на ній, забагачуватися за їхній рахунок, виривати місцеві етноси з їхнього природного середовища і перетворювати на безликі підданіх. I потім уже цих підданіх змушувати тягнути вічну лямку окупанта своєї власної батьківщини.

Нащадки окупантів й еволюціонували в сучасних жлобів. Вони не оруть і не сіють, а здатні бути лише караторями, що гордяться своєю роллю геополітичного вертухая. У парадигмі російського жлоба закладено, що працювати за нього повинні підкорені народи. Згідно з тим же відеороликом: жителі Балтії — випускати транзистори і парфуми,

українці — тепловози і літаки, Середня Азія — побутову хімію та унітази... A російський жлоб буде нами командувати. Придивіться — у тому відео не показано, а що ж, власне, в радянські часи виробляла метрополія? Москву з окопицями? I неспроста. Все, що вона робила, це охороняла свій концтабір і погрожувала всім навколо ядерною зброєю!

У великоросійського жлоба почуття наглядача прищеплене від народження. Як і заповітна мрія дослужитися до начальника цього самого табору.

Великоросійський жлоб змужнів, переріс кухні та кабаки, дрібною вошою посипав

**«ЖАХЛИВИМ І ГАНЕБНИМ»
НАЗИВАЮТЬ ФІЛЬМ
«ПРО ПОВЕРНЕННЯ КРИМУ»
САМІ РОСІЯНИ...**

Минулі неділі російське телебачення презентувало фільм «Крим. Шлях на Батьківщину», що розповідає про підготовку і процес анексії Росією українського півострова рік тому. У фільмі президент Росії Володимир Путін зізнається, що в разі несприятливого розвитку подій у Криму Москва могла привести в готовність ядерні сили.

«Я відразу на першому етапі роботи змушений був відповідним чином зорієнтувати наші Збройні Сили. Не просто зорієнтувати, а дати прямі вказівки, накази з природу можливі поведінки Росії та наших Збройних Сил за будь-якого розвитку подій», — сказав Путін.

Відповідаючи на запитання про те, чи готова була Росія привести в стан боової готовності свої ядерні сили, президент РФ відповів: «Ми готові бути це зробити».

* * *

Президент Росії Володимир Путін зізнається, що брехав світові та своєму народу, стверджуючи, що рік тому українські військові частини в Криму блокувала «самооборона», яка купила зброю, форму і бронетехніку в воєнторзі. В інтерв'ю авторам фільму про анексію Криму він заявив, що в Крим для роззброєння українських частин були спрямовані сили ГРУ, повідомляє ТАСС.

«Щоб блокувати і роззброїти 20 тисяч осіб, добре зброяні, потрібен певний набір особового складу. І не просто за кількістю, але й за якістю. Потрібні були фахівці, які вміють це робити. Тому я дав доручення і вказівку Міністерству оборони, що тут приховувати, під виглядом посилення охорони наших військових об'єктів у Криму перекинути туди спецпідрозділи Головного розвідувального інституту морської піхоти, десантників», — сказав він.

Нагадаємо, 4 березня 2014 року на прес-конференції Путін, відповідаючи на запитання журналіста, заявив, що люди у формі, які блокують українські військові частини в Криму, є «силами місцевої самооборони», які купили форму і зброю у воєнторзі. Крім того, він окремо заявив, що Росія не має стосунку до підготовки «сил самооборони Криму».

Те ж саме сьогодні заявляється і стосовно подій на сході України...

* * *

Актриса Лія Ахеджакова назвала жахливим фільм «Крим. Шлях на Батьківщину». Про це вона написала у своєму Twitter.

«Прийшов у гості Олег Басилашви. Вирішили за часем включити телевізор, і там цей жахливий, ганебний фільм про Крим. Жахливий фільм абсолютно», — написала вона. Актриса також зазначила, що «Крим забрали, вкрали, зробивши ворогами близький народ».

«Ворогами на століття. Дуже важко на душі, камінь, просто камінь лежить», — написала вона.

* * *

Президент Російської Федерації Володимир Путін сам задокументував свій злочин, знявши пропагандистський фільм про захоплення Криму. Про це сказав Секретар Ради національної безпеки й оборони України Олександр Турчинов, повідомляє прес-служба РНБО.

«У фільмі російський диктатор хизується готовністю використати ядерну зброю», — сказав він, наголосивши, що це — наочна демонстрація неадекватності керівництва ядерної держави, «яка становить сьогодні загрозу всьому світу».

Секретар РНБО зазначив, що інтерв'ю Путіна стане ще одним документальним підтвердженням злочинів російських військових у міжнародних судах, «де військово-політичне керівництво РФ сидітиме на лаві підсудних».

УНІАН

Таке «кіно»...

10

ЗІЗНАННЯ ВБИВЦІ, АБО ПУТИНСЬКИЙ «ПЛАН БАРБАРОССА»

24 ЛЮТОГО 2014 РОКУ: «МИ ЗМУШЕНИ ПОЧАТИ РОБОТУ З ПОВЕРНЕННЯ КРИМУ ДО СКЛАДУ РФ. У ЦОМУ ТЕПЕР ЗІЗНАВСЯ ГОСПОДАР КРЕМЛЯ...»

Ліквідація Бориса Нємцова відволікла російський правлячий істеблішмент від України. Путін був змушений не тільки говорити про розстріляного Нємцова, а й зображені борця із тими, хто вбиває його політичних супротивників. Він побоювався стихійних протестних виступів. Але опозиційна Росія мовчики проковтнула війство одного зі своїх лідерів.

Те, що за лічені дні вбивство розкрите, а всі кілери з Чечні скоплені ФСБ, говорить про те, що Путін дуже поспішає. Його метою, як і раніше, залишається Україна, знищенню її суверенітету. Путін відіграє роль геополітичного стратега, його шахінця сьогодні — це Україна. Не випадково він із жахливою відвертістю розповів на Першому федеральному телеканалі про те, як він планував анексію Криму.

До речі, це був усього лише анонс фільму, який планувалося показати пізніше. Російський президент — великий піарник, популяризатор власної величини. Він точно визначить момент, коли нова порція зомбування народу повинна піти в ефір. І народ дізнається про те, як Путін (розвідівський) йде від першої особи «взяв Крим», відновив «історичну справедливість».

Але навіть у цій короткій розповіді відвертість Путіна лякає. Він нічого не бойтися. Ані суду історії, ані Гаазького міжнародного трибуналу.

Все говорить про його неадекватність, авантюризм. А таємниця про те, що 24 лютого 2014 року о 8.00 ранку «я сказав своїм колегам, що ми (Росія) змушені розпочати роботу з повернення Криму до складу РФ», є точкою відліку в плачущому війни проти України, юридичним визнанням того, що Росія — агресор.

Таким чином, путінський український план «Барбарос-

са» існував. Його автор — Путін, він порушив право війни, заодно і сотні міждержавних документів між Росією та Україною. Договорів, угод про взаємне визнання суверенітету і територіальної цілісності одне одного. Між іншим, це — документи, під якими стоять печатка та підпис РФ.

Якщо проводити історичні аналогії, Путін без оголошення війни (так, як і Гітлер у випадку з СРСР) розпочав агресію проти України, скрупульозно розробляючи план вторгнення в Україну. Тепер зрозумілі численні військові навчання російської армії напередодні вторгнення Росії до Криму, із зачлененням сотень тисяч військовослужбовців, авіації, важкої військової техніки, в тому числі і стратегічної ядерної зброї.

24 лютого 2014 р. тисячі офіцерів в штабах російської армії почали розробляти план війни «за визволення росіян, які перебувають під ярмом українських фашистів». Планування війни пов'язане з вирішеннем численних завдань бойової підготовки, управління військами, тилового забезпечення військ. Для цього потрібні величезні фінансові ресурси.

Інформаційні забезпеченням агресії в Україні займається особисто Путін. У Росії в терміновому по-

КОМЕНТУЄ ХУДОЖНИК

Но це же ложь!

Мал. С. Йолкіна

Нет, это
Гибридная
правда

Віктор ТИМОШЕНКО

«УКРАЇНСЬКА» ДОПОВІДЬ НЄМЦОВА І КРАЇНА БРЕХУНІВ

Один із найближчих соратників Бориса Нємцова по опозиційній діяльності Ілля Яшин пообіяв уже в середині квітня опублікувати останнє доповідь вбитого політика. Ця доповідь мала бути присвячена участі російських військових в українському конфлікті та довести те, що зрозуміло будь-якому школяреві в Україні, але досі не зрозуміло росіянам — на Донбасі немає жодного громадянського конфлікту, а є елементарна окупація частини території нахабним агресором.

Чи змінить ця доповідь громадську думку в Росії? Дуже сумнівається. І зовсім не тому, що не вірю в її переконливість. Доповідь Нємцова завжди були переконливі. І не в останню чергу тому, що політик не гнався за сенсаційною інформацією. Він скрупульозно працював з фактами, які можна було отримати з відкритих джерел, — цифрами, документами, свідченнями. І показував, що в російській корупції немає жодних таємниць. Потрібно просто вміти її побачити. Але більшість його співвітчизників — цього не бажала. Не побажає вона побачити і російських військових у степах України.

Проблема не в тому, що Путін — брехун. Проблема в тому, що він — президент країни брехунів. Звичайному росіянину вигідно робити вигляд, що він не вірить у присутність російських військ в Україні. Не тому, що він справді вважає, що їх там немає, а тому що в боротьбі проти ворога всі засоби доцільні. Радянських людей завжди виховували в цій брехні. Більшовики створювали комуністичний рух у країнах Заходу під вигаданими іменами. Коли на допомогу комуністам у Китай або республіканцям в Іспанію відправлялися радники з Москви, вони брали собі вигадані китайські або іспанські прізвища. Коли Радянський Союз вирішив окупувати Фінляндію, він створив у Теріюкі маріонетковий комуністичний уряд і «прийшов на допомогу фінському народові». При

цим в Радянському Союзі всі знали, що країна воює з Фінляндією і пишалися солдатами-окупантами. Варто нагадати, що ця брехня ніколи не була засуджена, що Росія — на відміну від нацистської Німеччини — так і не пройшла процес десталінізації, що її сьогоднішні жителі — прямі нащадки своїх дідів і батьків, виховані у брехні.

Саме тому росіяни роблять вигляд, що вірять у громадянську війну на Донбасі. Якщо ви поговорите з таким віруючим відверто, він скаже вам правду про свою переконання: що Донбас — це Росія. І Україна — теж. І що російську землю потрібно звільнити від фашистів і американців. Ну а що в цьому «звільненні» не зінається президент — так і правильно, навіщо Росії нові санкції та проблеми? Ми й надалі будемо посилати «добровольців», а міжнародне співтовариство — їх не помічати.

Як не дивно, правду про присутність російських військ в Україні готові сказати дві протилежні групи політиків. Російські ліберали — такі, як Нємцов, — не бажають, щоб їхня країна стала всесвітнім ізгоєм і назавжди посварилася з Україною і Заходом. А радикальні російські шовіністи не розуміють, чому це «велика Росія» повинна соромитися своїх солдатів, які звільнюють «російську землю». І ті, й інші стверджують — так, російські війська є. І супільність не чує ні тих, ні інших. Зате чує президента Путіна і радісно бреше разом із ним.

Тому що жити в брехні комфортно, безпечно і головне — не накладає на тебе жодної відповідальності у випадку поразки. Якщо Росія піде з Донбасу, громадяни цієї країни скажуть, що її там і не було. Іні в чому не покажуть — не можна ж каятися в тому, чого не було. Просто будуть чекати своєї наступної підлії війни, чергової можливості ні про що не знати і нічого не бачити.

Віталій ПОРТНИКОВ,
кіївський журналіст, оглядач «Крим.Реалії»

Журналіст Джулія Дейвіс у статті для сайту новин Examiner пише про інтерв'ю для видання «Новая газета» російського солдата-строковика Доржи Батомункуєва, який був поранений Артемівському районі і зарахований в Донецьку. Батомункуєв розповів, що знає, куди його разом із іншими солдатами відправили. Він пояснив, як вони маскувалися, щоб потрапити на територію України та пересуватися там.

Дж. Дейвіс пише, що на Заході поширені одна помилкова думка. Мовляв, якщо росіяни дізнаються, що їхній президент Володимир Путін таємно відправляє солдатів воякових та вмирати в іншій державі, то народ повстане. «Насправді, багато з них вже все знають. Засліплени безсоромною російською пропагандою, вони не проісто, що їхній уряд приховує факти та бреше світові. Навпаки, вони пишаться своїм президентом», — пише журналіст. Справа в тому, що в їхній уяві Росія воє з Заходом. Вірчі розповідяли про «легіони НАТО» в Україні, багато росіян із задоволенням вірять, що їхні військові борються з цими вигаданими західними опонентами. «Чого росіяни не можуть второпати, це те, що коли Путін бреше світові, він бреше і росіянам», — зазначає Джулія Дейвіс.

ВІКТОРІЯ НУЛАНД: КРИМ ТА ЧАСТИНА ДОНБАСУ ЖИВУТЬ В УМОВАХ «ПАНУВАННЯ ТЕРОРУ»...

«СЕРЕДОВИЩЕ У КРИМУ ДУЖЕ ПОХМУРЕ...»

Фільм «Повернення додому» московської журналістки Інни Денисової — приватне свідчення про те, як після захоплення Криму змінюється життя людей, які люблять цю землю. Автор фільму провела дитинство в Сімферополі, і, побувавши минулого літа на батьківщині, помігла тривожні зміни. Інна Денисова говорила і з прихильниками анексії, і з байдужими, і з тими, хто вирішив, що життя на півострові стало нестерпним. Про роботу над фільмом «Повернення додому» Інна Денисова розповіла Радіо «Свобода».

— Якщо щось твоє забирають у тебе і псуєть — це не привід розлюбити. Це — привід посумувати. Але розлюбити — напевно, ні. У Криму, по-моєму, просто черговий не найкращий період.

— Парадокс у тому, що Ви зберегли теплі спогади про радянський Крим, а зараз Вам вдається отицтвим, що там намагаються відновити Радянський Союз...

— Є такий парадокс, ми говорили про нього з подружками: начебто дитинство у нас було радянське, з однаковими іграшками. При цьому — дуже щасливе. Напевне, тому, що південне. Кущі троянд у дворі, горіхові і вишневі дерева затуляли нас від СРСР, який, щоправда, все одно вилазив звідкись і примудрявся наляканими. Наприклад, у дитсадку вихователька попередила: «Почуєте довгий сигнал — значить, почалася ядерна війна». Мені було п'ять років. Як на зло, щодня по радио передавали сигнали точного часу. Останній був довгим. Я чекала його, завмираючи від жаху. Зрештою, коли катування стало нестерпним, стала вимикати радіо. А потім і зовсім перерізати шнури ножицями. Кілька разів підривалася вночі: снівся ядерний гриб. Пітала родича, чи не можемо ми скинути на Америку бомбу першими, раз вони так хочууть нас убити. А далі життя почало дуже швидко змінюватися. Тітка з дядьком, які емігрували, прислали мені тонконогу Барбі, не схожу на радянських ляльок з пластиковими слонячими ногами. Піонерський галстук я ледь не виміняла на бананову жуйку. Через рік після вступу до піонерів — уже в московській школі — ми бунтували, танцюючи на цих галстуках. СРСР танув, починалося нове життя. Яке недовго тривало, як з'ясувалося.

— Шо Вас лякає в сьогоднішньому Криму, звідки тепер надходить цей довгий сигнал?

— Лякають експерименти над людиною. Маніпуляції. Пригадую своє листування з подругою рік тому, 27 лютого, про захоплення будівлі Верховної Ради (Криму — ред.) невідомими. Спочатку людей налякали. І, таким чином, підштовхнули до «правильного» вибору. Який вони, втім, дійсно, зробили більшістю голосів. Мене тоді зацікавили причини вибору — не ті, що на поверхні, а більш глибокі. Тому відразу після референдуму я поїхала до Криму, щоб зробити репортаж. Мої ліберальні московські друзі в один голос кричали тоді: «Твої кримчани — латентні росіяни, яким президент на танку цивілізаційно близче за права і свободи». А мені не хотілося судити. Я намагалася розібратися в особливостях менталітету. Врахувати всі фобії, які сягають корінням у радянську міфологію. Всі міфи про злих «бандерівців» і «зрадників-татар», забуті у свідомість маніпуляторами колишніх років. Загалом, історія з Кри-

мом — сумний приклад того, як політики, прикриваючись благородством, роблять з людьми те, що їм вигідно.

— Більшість Ваших співрозмовників, назваючи на погіршення економічної ситуації, на падіння доходів, пов'язане з тим, що мало туристів, все-таки цілком задоволені і навіть перебувають у захваті, і захват їхнім цілком не награні.

— Це і є результат маніпуляції. «У нас міг би бути Донецьк і Луганськ», — хором повторюють щасливі кримчани. Те, що перша крова у Донецьку проплила в квітні, тобто через місяць після кримських подій, в голову майже нікому не приходить. Врятувати може тільки сила і сильний Путін: ось їхній висновок. Зачарування м'язами — теж колективна пострадянська травма. Вчора я дивилася передачу по французькому телебаченню. Французи запитували москвичів: як справи. Москвичі відповідали, що дуже задоволені. Притому, що у всіх скоротилися зарплати і всі припинили подорожувати. Напевно, якщо довго пояснювати людям, що навколо вороги, як мені пояснювали в моєму дитсадку, — люди кинуться до ніг захисника. І якщо в ролі виховниці, то що говорити про кримчан, з якими ще простіше? До причин кримської ейфорії, що нагадує чарі професора Воланда у вар'єті, політологи дошукувались весь минулий рік. Деякі вважали, що віршальний фактор — економічний. Мене часто запитували: «Як думаєш, невже кримчани змінили країну за 10 рублів?». Ще один фактор — помилки української влади. У матеріалі, який я робила минулої весни для «Кольти», кримчанка ділиться думками про те, чому у Криму не склалося з Україною. За двадцять незалежних років кримчани так і не стали частиною нації, залишаючись країною в країні. Потім і зовсім відстали від прогресивних, не підтримавши Майдан. Кримчани, як справжні жителі півдня, — полохливі, консервативні і повільні. Наслідком стало роз'єдання з Києвом, злість у соцмережах, нестреманість кіївських радикальних політиків у словах — і негайне використанням російськими політиками ситуації в своїх цілях.

— А якби Ви досі жили у Криму, Ви були б за Україну чи за Росію?

— Я не голосувала б на такому референдумі, який відбувся після того, як невідомі «вічливі люди» захопили Верховну Раду. Вибрали на ньому все одно можна було б тільки одну країну. Інше питання, на чиєму боці мої особисті симпатії. Я завжди на боці потерпілих, хоча в цій історії і немає переможців. Мені особисто по-людським симпатичний бунт волелюбних киян, іхнє відчайдушне прагнення до нормального життя, їхнє бажання видавити СРСР з підвідомості. Мені

школа, що маргінали, які спливли на цій хвилі, налякали кримчан відкрито вираженою агресією. Агресія страшна в будь-якому вигляді, будь вона російською чи українською. Кошмарити Крим «скасуванням російської мови» очевидно не треба було. Чому двадцять років ніхто з українських політиків не пропонував Криму любові і дружби? Як це технічно зробила російська дубляж фільмів? Чому не враховували особливостей місяця, не ставилися до них з повагою? Це, втім, усі думки вголос, яких немає у фільмі.

— Ваш герой — переважно місцеві інтелігенти з театрального середовища. Тут теж дуже сильний розкол — є люди, які їдуть, як Галина Джикаєва чи Микола Лапунов, а є дуже якісний персонаж, режисер місцевого драмтеатру, який обожнює Путіна і ненавидить новий театр Кирила Серебренникова...

— Він про себе каже: я — будівельник, у мене гени будівельника хороші. Такий БАМівець-передовик. «Інженер людських душ» у термінології Сталіна. Такий конфлікт наше суспільство вже мало з радянськими й антирадянськими письменниками: очевидно, що мистецтво в такій ситуації одразу ж ділиться на офіційне і неофіційне. Офіційне пропагує, неофіційне йде, щоб не бути знищеним. Микола

Галія — дивовижна людина, знайомство з нею — подарунок, і я не підозрювала, що такі люди в Криму водяться. Вона — повітря, людина найтоншої організації, фея. Галія ставила в Криму «Емігрантів» Мрожека, «Кам'яного ангела» Цвetaєвої, влаштовувала поетичні вечори. Як такому створінню вижити і не задихнутися в сьогоднішньому Криму, де «Нічні вовки» з дозволу влади влаштовують на горі Гасфорта байк-шоу, де дають автоматні чергі і їздять на справжніх танках? І дивиться це шоу люди приходять з дітьми! А його потім транслює центральний російський канал! Шоу, в якому немає жодної іншої

— Галина Джикаєва, одна з героїнь Вашого фільму, театральний режисер, сказала, що простір душі в Криму звужується.

— Гала — дивовижна людина, знайомство з нею — подарунок, і я не підозрювала, що такі люди в Криму водяться. Вона — повітря, людина найтоншої організації, фея. Галія ставила в Криму «Емігрантів» Мрожека, «Кам'яного ангела» Цвetaєвої, влаштовувала поетичні вечори. Як такому створінню вижити і не задихнутися в сьогоднішньому Криму, де «Нічні вовки» з дозволу влади влаштовують на горі Гасфорта байк-шоу, де дають автоматні чергі і їздять на справжніх танках? І дивиться це шоу люди приходять з дітьми! А його потім транслює центральний російський канал! Шоу, в якому немає жодної іншої

Інна Денисова

випустять обов'язково. Держава справедлива. Папа знає, як треба, він дорослій, а ми маленькі. Хрестоматійний приклад психології пострадянського обивателя. Арешт режисера Олега Сенцова і студента Олександра Кольченка за очевидно сфабрикованим звинуваченням, з відсутністю складу злочину, я особисто вважаю справжнім свавіллям. По-моєму, всі, кому небайдужий Крим, не повинні ставитися до їхніх доль байдуже.

— З Вами багато хто не хотів розмовляти, оскільки бачили, що Ви представляєте опозиційний канал. Складно було зінмати цей фільм, багато було проблем?

— У місті, де ніхто ні в чому не розирається, все зазвичай тряпляється дуже легко. «Від Москви? Звичайно, давайте розмовляти. Звичайно, проходьте». Всі раділи факту нашого російського громадянства і московські прописці, нашими поглядами вже не цікавляється. Було кілька інцидентів з мікрофоном «Дождя», коли хтось раптом кричав: «Вони проукраїнські». Мене веселило таке визначення: тобто будь-яка подача без хвалено-патріотичної інтонації в розумінні цих людей автоматично робиться «проукраїнською». Навіть якщо немає жодного слова про Україну. Сумніваюся, втім, що ці люди взагалі коли-небудь дивилися телеканал «Дождь». Це все створення міфу на кшталт «бандерівців».

— А з владою жодних проблем не було?

— На людину з камeroю в Криму сьогодні дивляться недобре, з підохрою. У фільмі є момент, коли ми знімаемо автобус «Народного ополчення», розписані словами: «Взяли Крим, візьмемо і Донбас». Вся ця історія з «Народним ополченням», невідомо як набраним, яке незрозуміло з кого складається, взагалі досить лякає. Так-от, ми знімаемо цей прекрасний автобус, що стоїть на центральній площі Сімферополя, — і звідси не візьмись людина: «Щось бажаєте, молоді люди?». Нічого, відповідаю, фотографуємо. Він киває начебто доброзичливо. Навіть запитує: «Самі щось написати хочете?». Але мета його появи очевидна: контролює ситуацію. Люди з московським акцентом та російськими паспортами віліту 2014-го не викликали негативних емоцій. Навпаки, і раділи. Кримський оператор фільму про всякий випадок прибав ім'я з титрів. Це при тому, що працювали він безкоштовно, за ідею зробити портрет Криму в поточному історичному періоді. Найсмішніше, що фільм цей зроблений взагалі без жодної копії. На першому етапі мені допоміг телеканал «Дождь». Потім безкоштовно працювали всі — від оператора до художника в студії. Мультиплікатор — моя найкраща подруга. Режисер монтажу — людина, яка співчуває Сенцову і широ бажає допомогти. Коли я вчилася на вищих режисерських курсах, студенти весь час питали: «де взяти грошей на дебют?». Тепер ось мені ясно, що не треба ніде. Мінкульт он конкурси проводить, величезні гроші дає на фільм про Крим. Щось мені підказує, що, звернися я до них зі своїм скромним проектом, мені б нічого не дали. Такий ось парадокс: у них є гроші, але немає фільму. У мене немає грошей, але є фільм.

Дмитро ВОЛЧЕК

Фільм Інни Денисової «Повернення додому» можна подивитися за посиланням — <http://www.svoboda.org/content/article/26901120.html>

Лапунов, герой моєго фільму, — вітлення крихкості і вразливості людини із загостреним почуттям естетичного сприйняття, з красою як життєвим пріоритетом. Коля — людина, яка зробила життя навколо себе гармонійним. Він живе в саду, який виростиав сам, він розводить птахів і риб, він збирає вручну корону з венеціанського бісеру. А Новиков, його антагоніст, встановив собі пам'ятник у фойє віврено-го йому театру. Долі цих людей — повторення пройденого: Гіппус з Мережковським пойдуть, Твардовський з Фадєєвим залишатиметься жити в підходящому для них середовищі.

— Тобто в мілітаристському середовищі, антимайданівському?

— Мені здається, середовище сьогодні в Криму не стільки мілітаристське чи антимайданівське, скільки похмуре. І дуже тупе. З усіма знайомими рисами радянської реаль-

ности, окрім насадження агресії і ненависті, — як подібне взагалі можливо?

— Ось вже де розпалювання ворожнечі. На Галю боляче було дивитися. Ми з Єгором Максимовичем з «Дождя», який допомагав мені робити фільм, дуже засмутилися після зустрічі з нею. Ми побачили людину глибокої внутрішньої культури, істинної інтелігентності, нерви якої були на межі. Галю в результаті змусили виїхати з Криму, зробивши її фігурантом кримінальної справи. З усієї історії фільму у неї, на мій погляд, найтрагічніша. Галія з її витонченістю дуже пасувала тому прекрасному Криму, який я продовжувала любити.

— Люди розгублені і самі не розуміють, чого вони хотіть і що сталося. Там є дуже характерний персонаж, друг Олега Сенцова, заарештований ФСБ, який начебто підтримує Олега, а з іншого боку, каже, що жодної напруженості немає. Або вульчиний художник, який говорить, що все прекрасно, а потім визнає, що весь його бізнес, пов'язаний з туризмом, зруйнований. Тобто повний хаос у

19 БЕРЕЗНЯ БЕРЕГІНІ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ ЛІНІ ВАСИЛІВНІ КОСТЕНКО ВИПОВНИЛОСЯ 85 РОКІВ

ДОСИТЬ ВЖЕ ПОРАЗОК!

У літературі світу не так багато є епічних творів, сюжетом яких була б не перемога, а поразка героя чи нації. У нас, здається, тільки «Слово о полку Ігоревім». А тепер — історичний роман Ліни Костенко «Берестечко». Нешасливий для Хмельницького й козаків проганий бій під Берестечком, що так несподівано урвав низку близких перемог, гірко озвався у свідомості сучасників і нащадків.

Фактичний малюнок берестецької трагедії відтворено в багатьох історичних описах. Але й у пам'яті народу і в працях авторитетних дослідників Берестечко поставало як епізод — хоч і моторошний, але не визначальний у всьому ході боротьби. Так воно й було, коли дивитися з пункту наступного піднесення народної боротьби, з пункту наступних

перемог. Інакше подивилася на Берестечко Ліна Костенко. У неї Берестечко — узагальнений образ національної історичної поразки («Чи ця поразка — це уже кінець? Чи лиш початок іншої поразки?»), проектований і на минулі, і на майбутні часи. З осяненням її причин, наслідків, уроків. Але також і неминучості породження поразки — у вимірах політичної реальності й ментальності народу («тавро поразки маєм на чолі»). І самий проганий бій, і наступний реванш залишаються поза межами роману, вони немовби винесені за дужки. Ми бачимо і чуємо самого Хмельницького — тоді, коли він вирвався з полону в зрадника хана, якого кинувся бути наздоганяти, і опинився в розpacливому становищі, наодинці зі своїми тяжкими думами. У тяжкому самокартанні переживає він усю цілість трагедії — в сув'язі об'єктивних обставин і перипетій власного життя. І хоч він скильний бачити безпосередню причину поразки у власних помилках і slabощах («Хіба я — гетьман? Всипише

глупот. Так дався оморочити оманам!») — це про довіру до Іслам-Грія та спробу завернути втеклого хана, через що потрапив до нього в полон, а військо залишилося без гетьмана) та уморальній пригніченості (через зраду Гелени), — але поступово в його роздумах, самокартаннях і мареннях вимальовується ширша картина стану України — розшарпаної хижими сусідами («А звидусль — то хижі кіті лева, то дзьоб зоклюений орла»; «Не пощастило нашому народу, дав Бог сусідів, ласих до нашествя. Забрали все — і землю, і свободу, тепер забрати хочуть вже і честь»)...

Внутрішній монолог Богдана Хмельницького (яким і є роман) увібрал у себе все болісне переживання цієї національної долі самою поетесою: звідси широке «проблемне поле», велика «думна» й чуттєва осяжність і наисичність цього монологу, розкид його настроєвих полюсів. Звідси й вагомість кожного рядка, кожного слова та пристрасність сповіді, що робить її незаперечною; та

цільність поетичної мови, що й сама стає творчим началом, продукуючи мало не суцільну афористичність і викликаючи з лексичного небуття небували словоформи, розпечатуючи скарби народної мови.

...Хай і цей Богданів голос, голос не випадковий, впищеться у споконвічну й нескінченну, щоразу заново розпалювану, сутінку українську, нашу суперечку про те, хто ж винен у наших поразках: народ, що не піднявся до рівня свого великого і натхненого провідника, чи провідник, що виявився не гідним свого великого і святого народу? Які ми охочі персоналізувати поразки, шукаючи причин поза собою! І ніяк не зрозуміємо, що вже самі собою ці люти й безплідні суперечки про чиось вину — неодмінно чиюсь, не моє ж! — засвідчують нашу психологічну зорієнтованість на поразку, готовність до поразки — і, зрештою, її забезпечують, забезпечуватимуть. Допоки не змінимось.

Іван ДЗЮБА

(3 книги «Є поети для епохи»)

НЕ ВРЯТУВАВ ТЕБЕ Я, УКРАЇНО.
І не врятую, хоч кричи на гвалт.
Зброяр на вежі. Джура косить сіно.
Розбитий гетьман, що тепер я варт?!

ВЛОМЛЮ СОБІ З ГРАБИНІ

КОСТУРЕЦЬ.

Із очерету виріжу сопілку.
Ішов полями навпростець,
перепохав перепілку.
Змія на стежці, пережду змію.
Джерельце б'є з-під каменя, я п'ю.
Тут, власне, рай. Тут птиці і зело.
Ні слова злого, ані злого чину.
В житті такого всяко було,
що аж тепер на старості спочину.
Минає день. Іще один. Минає...
Надходить вечір, птиця замовкає.
А той зброяр, мабуть, таки Мамай,
бо часом є, а часом і зникає.
ВЖЕ ПЕРША ЗІРКА

КРІЗЬ ГЛЯ ПРОГЛЯНУЛА.

Вже скоро їх тут вилетять рої.
Ходи, не бійся, пані порцелянова!

Я теж тут привид. Ми тепер свої.

Ось тут посидим трохи на камінні.

Розстелим тишу, як м'який обрус.

То форкне кінь. То в місячнім промінні

зубами блісне черний сажотрус.

ОТ Я Й ЗАПЛИВ

У ЦЕЙ КАМІННИЙ ЯТЕР.

От я вже й міг би, вперше у житті,

як Марк Аврелій, римський імператор,

писати свої «Думки на самоті».

Але ж незвичка. Все універсалі.

До шаблі звичен більш, як до пера.

Розумні люди все-таки писали.

А ми не дуже, нам воно не тра.

Аще хотіще... От і вся мудрія.

Чому у нас немає ще Гордія?

Умієм добре шаблею макати,

червоні ружі сіять біля хати.

Вмирати вмієм, по стежках гасати,

але себе не вмієм написати.

А ми не дуже, нам воно не тра.

Аще хотіще... От і вся мудрія.

Чому у нас немає ще Гордія?

Умієм добре шаблею макати,

червоні ружі сіять біля хати.

Вмирати вмієм, по стежках гасати,

але себе не вмієм написати.

А ми не дуже, нам воно не тра.

Аще хотіще... От і вся мудрія.

Чому у нас немає ще Гордія?

Умієм добре шаблею макати,

червоні ружі сіять біля хати.

Вмирати вмієм, по стежках гасати,

але себе не вмієм написати.

А ми не дуже, нам воно не тра.

А еще хотіще... От і вся мудрія.

Чому у нас немає ще Гордія?

Умієм добре шаблею макати,

червоні ружі сіять біля хати.

Вмирати вмієм, по стежках гасати,

але себе не вмієм написати.

А ми не дуже, нам воно не тра.

А еще хотіще... От і вся мудрія.

Чому у нас немає ще Гордія?

Умієм добре шаблею макати,

червоні ружі сіять біля хати.

Вмирати вмієм, по стежках гасати,

але себе не вмієм написати.

А ми не дуже, нам воно не тра.

А еще хотіще... От і вся мудрія.

Чому у нас немає ще Гордія?

Умієм добре шаблею макати,

червоні ружі сіять біля хати.

Вмирати вмієм, по стежках гасати,

але себе не вмієм написати.

А ми не дуже, нам воно не тра.

А еще хотіще... От і вся мудрія.

Чому у нас немає ще Гордія?

Умієм добре шаблею макати,

червоні ружі сіять біля хати.

Вмирати вмієм, по стежках гасати,

але себе не вмієм написати.

А ми не дуже, нам воно не тра.

А еще хотіще... От і вся мудрія.

Чому у нас немає ще Гордія?

Умієм добре шаблею макати,

червоні ружі сіять біля хати.

Вмирати вмієм, по стежках гасати,

але себе не вмієм написати.

А ми не дуже, нам воно не тра.

А еще хотіще... От і вся мудрія.

Чому у нас немає ще Гордія?

Умієм добре шаблею макати,

червоні ружі сіять біля хати.

Вмирати вмієм, по стежках гасати,

але себе не вмієм написати.

А ми не дуже, нам воно не тра.

А еще хотіще... От і вся мудрія.

Чому у нас немає ще Гордія?

Умієм добре шаблею макати,

червоні ружі сіять біля хати.

Вмирати вмієм, по стежках гасати,

але себе не вмієм написати.

А ми не дуже, нам воно не тра.

А еще хотіще... От і вся мудрія.

Чому у нас немає ще Гордія?

Умієм добре шаблею макати,

червоні ружі сіять біля хати.

Вмирати вмієм, по стежках гасати,

але себе не вмієм написати.

А ми не дуже, нам воно не тра.

А еще хотіще... От і вся мудрія.

Чому у нас немає ще Гордія?

Умієм добре шаблею макати,

червоні ружі сіять біля хати.

Вмирати вмієм, по стежках гасати,

але себе не вмієм написати.

А ми не дуже, нам воно не тра.

А еще хотіще... От і вся мудрія.

Чому у нас немає ще Гордія?

11 березня в київській книгарні «Є» відбулася презентація книги німецького журналіста Бориса Райтшустера «Путінократія». Він 16 років працював кореспондентом у Москві. Вперше книга побачила світ у Німеччині у 2006 році. Вона побила всі рейтинги продажу і витримала два перевидання. Харківське видавництво «Віват» видало переклад, зроблений із останнього видання, відправленого і доповненого минулого року. Директор видавництва «Віват» Юлія Орлова зазначила, що в Україні «Путінократія» вийшла українською і російською мовами і що наклад українською практично вже розішовся.

Борис Райтшустер пише: «Після виходу першого видання почув, що цією книжкою я підписав собі смертний вирок. Навіть із офіційних установ приходили злегка завуальовані погрози: мені радили подати про свою безпеку, позаяк те, що я тут роблю, є небезпечним».

Німецький журналіст розкриває таємницю кар'єрного злету Путіна: «Коли генеральний прокурор Юрій Шкуратов у 1999 році почав розслідування проти сім'ї Глави держави, керівник служби розвідки Путін запросив його на зустріч. Він поставив відеокасету, на якій був показаний чоловік, дуже схожий на обвинувача президента, з двома оголеними панянками в таких ракурсах, які навряд чи дозволені для такої високої посади. Путін поставив його перед вибором, говорити Шкуратов: «Або ти припиняєш розслідування, або порнофільм показують у новинах». Після зустрічі з Путіним генерального прокурора відвезли до лікарні із серцевим нападом. Позаяк прокурор не поступився, фільм продемонстрували на державному каналі». Внаслідок скандалу Шкуратов мусив піти у відставку. Проте «клан» Єльцина про всяч випадок мав компрометуючий матеріал і на Путіна: «Колишній генеральний прокурор Шкуратов згадував пізніше, що Путін, коли пред'являв йому ті порнозаписи, заспокоював, що й проти нього самого є такий «компромат».

Сходження Путіна на президентський олімп Росії має ще страшнішу таємницю: «Коли хворий Єльцин проголосив Путіна, нещодавно призначено на посаду прем'єр-міністра, своїм наступником, чимало інститутів досліджень електоральних переваг сприяли це як політичний смертний вирок для новачка: «царя Бориса» народ так зненавідів, що його благословення могло стати чим завгодно, тільки не характеристикою для створення позитивного іміджу. Більшість соціологічних досліджень не можуть не зйтися на загальному висновку: лише диво або катастрофа можуть щось змінити. І катастрофи відбуваються кілька тижнів по тому, у грудні 1999 року. У Буйнакську, Волгодонську та Москві вибухають житлові будинки, гинуть понад триста осіб. Ніхто більше не говорить про кумівство Єльцина, економічне убозство, бідність — усіх непокіть тероризм і те, що батьківщина в небезпеці. ЗМІ підозрюють чеченців». Путін наказує російським військам увійти до Чечні і «перетворюється у свідомості росіян з прийомного сина корупційного клану Єльцина на втілення народних сподівань рятівника Росії від тероризму».

Однак є дані, що вибухи бомб влаштували російська секретна служба, щоб змінити внутрішньополітичні настрої на користь Путіна. Райтшустер стверджує: «Володимир Путін без допомоги бомбового те-

пору і чеченської війни по тому не зміг би стати президентом Росії».

Б. Райтшустер описує, як Росія Єльцина змінилася при Путіні: «При Борисі Єльцині владі і багатство в Росії захопила нечисленна кліка, яка заради утримання влади зрадила демократичним принципам. Хоча при Путіні з політики й були витіснені старі олігархи, проте на їхніх місцях прийшла нова кліка з членів КДБ та старих номенклатурних працівників, які тепер контролюють більшу частину російської промисловості і захищають свої теплі місця такими методами, які, м'яко кажучи, суперечать праву і закону. За часів Єльцина процвітала корупція і держава не могла подолати криміналітет. Під час правління Путіна корупція стала несучою опорою системи, і тепер саме з державного апарату виходить велика частина криміналітету. Виник особливий різновид мафії — кримі-

нальний неологізм, показує, що Путін маскує власну диктатуру видимістю демократії.

У Росії різко зросла кількість чиновників: «Лиш на федеральному рівні в Росії нині вдвічі більше чиновників, ніж за радянських часів, — близько 1,5 млн. (без урахування сфер освіти, армії і спецслужб). Неважаючи на, як правило, низькі зарплати, робочі місця в державних установах досить популярні, неабиякою мірою тому, що вони надають шанс отримувати хабарі. При середніх зарплатах у 700 доларів за рік деякі держслужбовці приносять додому до одного мільйона. Середньому чиновнику сьогодні достатньо чотирьох років, щоб придбати житло площею 200 кв. м у московському елітному районі на Рубльовському шосе за 5 млн. доларів. З огляду на такі перспективи заробітку навіть посади високого рангу можна купити за

користь останньої: «На березі прикордонної річки Амур раніше на впроти російського міста Благовєщенськ лежало невелике китайське село. Тепер там сучасне місто зі скляними новобудовами і невеликим автобаном. Російські регіональні політики скажаться на жорсткості і наказовій тон московської влади, із задірством поглядаючи на свободу дій, яку Пекін надає їхнім китайським колегам».

Німецький журналіст тверезо оцінює Помаранчуеву революцію: «Ніхто і не очікував, що вже наступного після «помаранчевої» революції ранку сьогоднішні апаратники перетворяться на зразкових демократів. Звичайно, в Україні залишилися вади, характерні для країни і до революції: кумівство і корупція буяють пишним цвітом, панівний клас живе, як на іншій планеті, і до правової держави зі справжньою демократією шлях ще дуже довгий.

модель управління суспільством. Тепер князь став законом, вимагав беззаперечного підпорядкування, окрема людина та її життя вже були нічого не варті. Історики говорять про загальну жорсткість звичаїв. Як повідомляли мандрівники із Заходу, Росія віддалилася від суспільства цивілізованих європейських народів. Своєю «вертикалю влади», пріоритетом інтересів держави над інтересами людини і правовим нігілізмом система Путіна відповідає традиціям Золотої Орди. Народний підйом в Україні відхиляється від цього курсу, це — прояв справжньої Київської Русі».

На презентації читачі запитали Райтшустера, чи можна надіятися на російську опозицію. Журналіст відповів: «Уявіть, що спецпризначенці зв'язали Кличка, заткнули йому рот і вивели на ринг. Що б він міг зробити? От у такому становищі перебуває російська опозиція». Однак навіть цієї слабкої опозиції Путін побоється. Таким стражом спричинене вбивство Немцова. Б. Райтшустер запитує: «Чи є сильним режим, який бойтися даже слабкої опозиції?». Журналіст пояснює, що у вбивстві Немцова є ще один аспект. Путін керує бюрократичною елітою за допомогою страху. Всі повинні знати, що кожен може втратити не лише посаду і статки, а й життя.

Борис Райтшустер вважає, що Захід міг би зупинити путінську агресію. Наприклад, слід було заборонити в'їзд у Європу всім депутатам, які проголосували за анексію Криму. Санкції Західу незнані. Мета їхнього запровадження: з одного боку, показати західному виборцю, що щось робиться, а з іншого, — завдати якомога менше клопоту Путіну. Німецькі підприємці не бажають нести втрати у з'язку з санкціями. Раніше енергозалежність Німеччини від російського газу не була такою високою, як нині. Але Герхард Шредер, який тепер працює на «Газпром», посприяв посиленню енергозалежності.

У Німеччині живе близько шести мільйонів російськомовних громадян. Вони дивляться російські пропагандистські телеканали, які є засобом отруєння масової свідомості.

Багато хто в Німеччині не сприймає книгу Райтшустера. Говорять: «Я читав, але цього не може бути, бо мій сусід, друг, колега російського походження мені розповідав...».

У Німеччині продається багато книг про те, як погано Захід ставиться до Путіна і насилки добра ця людина. Німецькі ліві — це п'ята колона Путіна. А в Путіна ідеологія немає. Він грає і лівими, і правими. Він прагне встановити свій вплив у Європі і витіснити звідти американців. Путін цілком байдуже — за рахунок правих чи лівих він цього добре ється.

Борис Райтшустер дорікає й уряду України: «Чому мало показують докази російської присутності в Україні? Багато ваших політиків за кордоном мало згадують Будапештський меморандум». Журналіст додає: «Складається враження, що Україна йде шляхом збереження ракової пухлини минулого — корупції. На мій погляд, в Україні повторюють помилки ельцинської влади. Там зосередилися на макрекономіці й нехтували соціальними питаннями. Не помічали, що людям нічого їсти».

Проте Борис Райтшустер вірить, що український народ пильнуватиме за своїм урядом і запобігатиме помилкам.

Анатолій ЗБОРОВСЬКИЙ

м. Ірпінь

Нове ж полягає в тому, що корупціонери вже не можуть відчувати себе так само безкарно, як раніше, а апаратники повинні тепер рахуватися з тим, що про їхні темні справи стане видомо з газет.

Процеси демократизації українського суспільства перелякали московських можновладців: «У Кремлі уже налікані тим, що іскра протесту із сусідньої України може долетіти і до Росії». Цей страх є однією з основних причин агресії Росії проти України.

Окрім розділу книги «Путінократія» висвітлює загарбання Росією Криму. Борис Райтшустер пояснює на численних прикладах, як російські війська окупували Крим.

Крім того, Б. Райтшустер звертає увагу на глибинні основи різниці між Україною та Росією. Росія — спадкоємця Золотої Орди, Україна — Кіївської Русі: «Остання, давня держава східних слов'ян, орієнтована на Європу. Її правителі підпорядковувалися заведеним правилам гри, громадян мали права, існували навіть ранні форми демократії, як у близькому до Ганзейського союзу місті Новгороді, що ревно оберігалися купцями, які їх запровадили. Багато в чому розвиток цих паралельно решті Європи, аж до подій, які історики здебільшого характеризують як катастрофу, — монголо-татарської навали ХІІІ століття. Більша частина Кіївської Русі підпала під владу Золотої Орди, монголо-татарського ханства. Нова влада була деспотичною і жорстокою. Кілька сотень років вона нав'язувала Росії свою

точку зору на глибинні основи різниці між Україною та Росією.

Все валиться, як фішки до мінон:

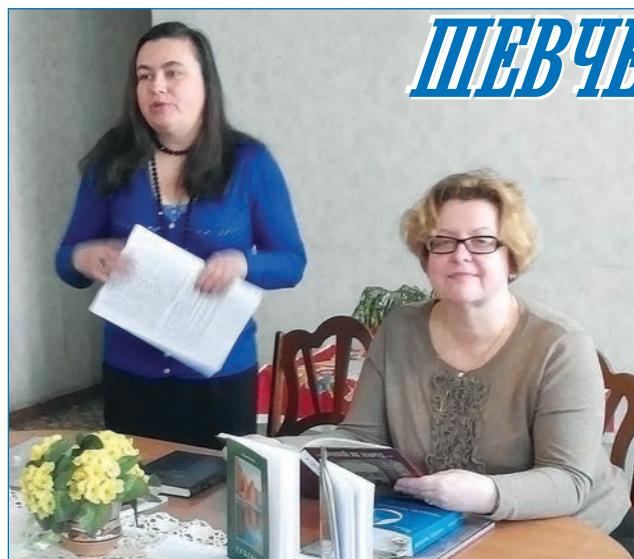
— пронесся слух, що даже Сечин спекся!

— і все відомо, що вони

— вон

ШЕВЧЕНКОВЕ СЛОВО ЖИВЕ ПРОМОВЛЯЄ...

У березні українці традиційно вшановують пам'ять свого пророка Тараса Шевченка. Письменники, виступаючи перед різновіковою аудиторією, не лише прагнуть вшанувати пам'ять Кобзаря, а й привернути увагу до невідомих сторін його життя та творчості. Добре, коли за справу беруться науковці, дослідники, глибокі знавці життя Тараса Шевченка, — тоді розмова є фаховою, спонукає до подальших наукових пошукув та краєзнавчих розвідок. Утім, неподінокими є факти, коли замість шевченкознавців розглядали життя Шевченка (надто прискіпливо, і то переважно приватне життя) беруться сумнівні «бузино-

званці» та решта подібних «дослідників». Як захистити себе від навали облудної та лживої «шевченкіанії»? І як говорити по життю геніїв так, аби не канонізувати їх і водночас не перетнути невидиму грань, яка відмежовує фахову розмову від обывательських пліток?

Разом із завідувачкою бібліотеки ім. Є. Кравченка Оленою Арутюнян міркуємо над цими питаннями, готовуючись до зустрічі з читачами. Продовжимо спільні зустрічі не вперше, адже бібліотека є учасником проекту «Письменники та бібліотекарі в обороні душі української дитини». Про зустріч зі школярками — трохи згодом, а поки що виrushaємо на зустріч до

Русанівського відділення соціальної допомоги територіального центру соціального обслуговування Дніпровського району Києва. Наші слухачі — ветерани війни та праці, представники покоління книголюбів. Тому так уважно слухають наші з Оленою Валентинівною виступи, ставлять запитання та занотовують цікаві моменти.

Якщо минулого року відзначали 200-літній ювілей від дня народження Тараса Шевченка, то цього року відзначаємо 175 років «Кобзарю». Відомо, що у 1840 р. у Петербурзі вийшов перший «Кобзар» у друкарні Є. Фішера. Збірку склали 8 творів: «Думи мої, думи мої», «Перебендя», «Катерина», «Тополя», «Думка» («Нащо мені чорні брови»), «До Основ'яненка», «Іван Підкова», «Тарасова ніч». Назвою збірки Тарас Шевченко заявив про свій кровний зв'язок з народом, його життям, з народною творчістю. З виходом Шевченкового «Кобзаря» почався новий етап у розвитку української мови та літератури. Іван Франко писав, що «я маленька книжечка відразу відкрила немов новий світ поезії, вибухла, мов джерело чистої холодної води, заснігла невідомою досі в українськім письменстві ясністю, простотою і поетичною грацією вислову».

...Саме Тарас Шевченко заливив українців, що козацька слава не поляже, «не вмире, не загине». І лише вільна людина, яка прагне свободи і справедливості, може пізнати, де «наша слава, слава України». Тож не дивно, що Шевченківське слово не втратило актуальності в наш час. Для Шевченка слово — сакральна субстанція, духовний місток між поетом та народом. І своє Слово, свої думи («квіти мої, діти») поєт адресує українцям для їхнього духовного пробудження. Поєт, митець у розумінні Шевченка — це виразник всіх Господь, який запалює во-гонь творчості у серцях тих, хто здатен почути й відчути: «Жива душа поетова святая, жива в святих своїх речах». Серед найголовніших цінностей Тараса Шевченка — відродження української нації, боротьба за свободу та незалежність: «В своїй хаті своя правда, і сила, і воля».

...«Вивчала творчість Шевченка у школі, — зізнається одна з читачок. — Подавали матеріал так, що Тарас виглядав атеїстом-безбожником та вічним революціонером. Лише у старшому віці відкриваю для себе зовсім іншого поета — українського пророка». «Його мужня душа відкидає трусливу ідею XIX століття про безневинну скубану чайку при битій дорозі.

Він шукає вини. Де ж він шукає той вини? Де шукає причин занепаду України, її гниблена, визиску, обернення в рабство, змушення над людською гідністю? Де шукає причин того, що «роздрахують, мов овець, нас»; що кожен драпіжник безкарно нападає на Україну, неначе «в бур'яні курча». Питається, за що сміє знуватися над нею, як над Яремою, всякий поганець, що над «козаками коверзував?» — писав в ессе «Ідеї Шевченка про Бога і Націю» Дмитро Донцов. Чи не актуально постатью ці запитання вже в наши, такі буріні дні? Як бачимо, все повторюється в нашій історії: їй обкрадена Україна, і той самий «драпіжник», що ставить брудний чобіт на нашу землю; і навіть ново-явлений козак Ярема, над яким поганець коверзував. Шевченко безкомпромісно зриває маски з тих, хто спричинився до цієї національної катастрофи. Її причина полягає, насамперед, у дегенерації нашої провідної верстви; саме проти неї підіймає свій меч поет. Звироднілі нащадки панства козацького — осі хто завинив, на думку поета, у політичному, економічному та моральному занепаді України. У чому ж була їхня вина? У тому, що в країні, де призначенням кож-

(Закінчення на 15-й стор.)

ШЕВЧЕНКО І МИ

*«І мене в сім'ї великій,
В сім'ї волині, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлім тихим словом»*

Сьогодні Шевченкове слово настільки актуальне і пророчче, що з новою силою відчуваєш його вагу і значущість для нації, держави і кожного українця.

Вшанування пам'яті Кобзаря пройшло по всій Україні. У Львові традиційно місцем проведення заходу став майдан біля пам'ятника Т. Г. Шевченку. 9 березня із самого ранку там лунали його поеми і вірші. Офіційні урочистості розпочалися з маршу у виконанні оркестру Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка. Згодом долучились організатори акції «Шевченкова промова» — департамент культури Львівської облдержадміністрації, а також львівські письменники — члени Національної спілки письменників України, серед яких — Богдан Стельмах, Оксана Лозова, Марія Людкевич, Ігор Гургула, Юлія Курташ-Карп, Олеся Дяк, Марія Чумарна та інші. Біля пам'ятника Шевченку вони читали свої вірші,

присвячені Кобзареві.

Вшанувати пам'ять Шевченка, а також послухати сучасних письменників прийшло близько тисячі людей, і всіх їх об'єднала любов і повага до бентежного духовного батька українського народу. Пролунав Гімн України, а після нього до підніжжя монумента Шевченку керівництво області та міста, громадські діячі, а також мешканці й гости міста, для кого Шевченкове слово має вагу, приносили квіти. Коли розпочався молебень за участі священнослужителів Гарнізонного Храму святих апостолів Петра і Павла, всі присутні просили у Всешишнього світу всім українцям, а особливо допомоги для військових у зоні АТО. Посприяв у проведенні дійства й колектив бандуристів Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка. Разом з музикантами і глядачі виконували знамениті пісні на слова Тараса Шевченка «Заповіт» та «Реве та стогне Дніпро широкий».

* * *

Приємно також було спостерігати, як ставляться до Шевченка су-

красила творчий вечір співом молода львівська співачка Марія Домарецька. Граючи на бандурі, вона виконала пісню «Полюбила чорнобрива». Читали «Заповіт», а наприкінці зустрічі прозвучав Гімн, який об'єднав молодих людей...

Для мене особисто Тарас Шевченко — Людина не лише з великої літери, а й з великим, ширим українським серцем. Шевченкове слово є актуальним та пророчим, особливо зараз, коли такі неспокійні часи...

І мріємо ми, як мріяв

Поет: «І на оновленій землі врага не буде, супостата, а буде син і буде мати, і будуть люди на землі». Мабуть, Шевченків біль за Україну можна порівняти лише з болем матері, яка чекає свого сина з війни. Заходи, присвячені пам'яті великого Пророка, що відбулися по всій Україні, ще раз засвідчили, що Шевченкове слово для кожного з нас є актуальним і дуже близьким.

Сергій НІКІШИН,
студент-журналіст НУ
«Львівська політехніка»

...У цьому сенс знаменитого Шевченківського — «боритеся — поборете!». Люди, які постали за Божу правду, поборють й ворога, й супостата. Бог дає свій меч тим, хто ненавидить зло і готовий битися за правду. «Лиш таким поможети. Лиш тоді з неволі вирветься нація, думає Шевченко, коли серед неї знайдуться лицарі святої, які правду Божу проголосять правою своєї нації», — писав Дмитро Донцов. Ім сильним духом поможуть є іх народові — небесні сили. Коло їх та їх справи — «сторожа встане з того світу, не дастъ розпинати їх крайну». По їх стороні боротимуться, їм допомагатимуть «душі праведних» і сила архистратига Михаїла, патрона Києва.

...Таким Бог помогає та їхній нації. Їхною рукою карає неправду і візволяє народи. Їхня геройчна душа, їхнє вириюче серце, їхні тверді руки знаходять поміч вищої сили. Бог, Нація — основні концепти творчості Шевченка. Не дивно, що для людей старшого покоління Шевченко уявляється як безбожник, атеїст. Якщо царська цензура щось вирізала, то ретельно все зазначала і коментувала. Наприклад, вилучено цензорую 15 рядків, 20 рядків, 56 рядків. Радянські цензори вилучали все, що не вкладалося в образ поета-революціонера та атеїста. А на виданих творах — «Вибране». З такими от «перебраними» текстами і знайомилися радянські читачі. «Пішов собі тихо в Київ Святым помолиться», — так у Шевченка.

Переробили на «пішов собі тихо в Київ не святим молитись». Частка «не» докорінно змінює усю текст. Шевченко писав: «Все покину, і полину до самого Бога молитися... а до того я не знаю...». Закінчення кардинально змінили, вихолостивши саму суть: «Я не знаю Бога...». Хіба міг таке написати Шевченко, для якого пошук Божої правди був сенсом життя і творчості?

І якщо старші читачі лише нині мають змогу відкривати для себе нецензурованого Шевченка, то юні читачі мають ширші перспективи. Головне, коли малеча читає вдома, а вчителі та бібліотекарі не лініуються прокладати стежину до дитячої душі. У бібліотеці ім. Є. Кравченка зустрічаємося з вихованцями 137-ї столичної школи. Ознайомлювати з творчістю поета зазвичай починаємо з читання поезій «Зацвіла в долині червона калина», «Тече вода з під явора», «Мені тринадцятий минало», «Садок вишневий коло хати». Переїврити знання ді-

тей допомагають нескладні, проте змістовні запитання: у якому селі народився поет? (у селі Моринцях); який талант змалку прокинувся у Тараса Шевченка? (талант художника); який посібник для початкового навчання написав Шевченко? («Букварь южнорусский», 1861 р.). Просимо дітей поміркувати над питанням: «Чому Шевченко назвав збірку «Кобзарем»?» Діти правильно міркують і дають відповідь: «Кобзар — народний співець, який виконує пісні та думи під акомпанемент кобзи». Особливо популярними були кобзарі на Запорозькій Січі. Багато з них супроводжували запорожців у походах, думами й піснями підносили бойовий дух війська, уславлюючи народних борців проти поневолення й гніту.

...Для того, щоб діти відчули красу Шевченківської поезії, важливо читати в голос. Власне, про це ми завжди наголошуємо під час зустрічі з читачами в рамках проекту «Бібліотекарі та письменники в обороні душі української дитини». Сподіваємося, що попереду на нас чекають нові теми, цікаві співрозмовники та читачі-книголюби.

Наталія ОСИПЧУК,
письменниця, член НСПУ

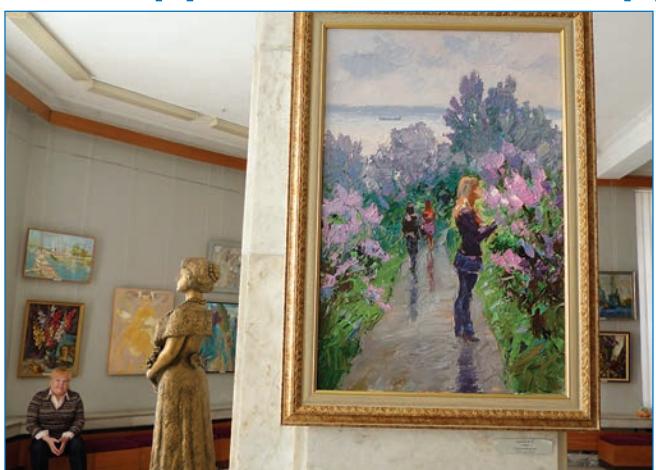
ВЕСНЯНЕ ПРОБУДЖЕННЯ ПРИРОДИ І ДУШІ

На всекримській весняній виставці, яка традиційно щороку розгортається в Будинку художника Сімферополя на початку березня, я себе відчула в становищі жінки з пейзажу керченсько-го художника Віктора Шесняка «Бузкова алея».

Охоплена з усіх сторін ліловим полум'ям, вона зупинилася, милуючись цвітом у настоїному ніжним ароматом бузку зеленому коридорі.

І як у природі, так і в експозиційних залах творилося щось незвичайне. Переді мною відкрився видовище фантастичної краси. Весняна білопінно- рожева повінь розлилася у Сімферополі, Гурзуфі, Батилімані, дворику в Оползневому, на морських набережних. Цвіте мигдаль, сакура, весь лунарій! Човни ще стоять, пришвартовані до причалу в яхт-клубі Севастополя, чекаючи курортників, а паперовий кораблик мали з мамою уже відправляє у плавання в море.

Є на виставці пейзажі, які точно передають ті чи інші мальовничі куточки півострова, а є створені фантазією художника. Вони перегукуються всіма кольорами рай-дуги, об'єднані голубою емаллю неба. Сонце світить так яскраво, сліпучо, що все купається в прозорому блиску світла, яке переливається, немов діаманти. Поетично зобразили прихід весни О. Молчанова-Дудченко («Сонячний день у Гурзуфі», «Початок весни»), В. Баррас («Весна на Чехові»), М. Жаров («Прогулінка»), В.

Чеканова («Повінь»). А на пейзажі В. Кудрявцева квіти яблуні, немов з небес упали – такі чудові! Це – одне з кращих полотен на виставці.

Перша зелень пробивається на схилах там, де ще не розтанув сніг, а в долині біля підніжжя скелі Ак-Кая уже цвітуть сади. І в цьому весняному пробудженні природи немов поставили собі за мету здивувати глядача тонкими коловоровими градаціями синяви і лазури, коралових гілок і сапфірових тіней.

Кримський пейзажний живопис багатий і різноманітний за своїми видами на межі моря і гір, за переданими настроїми. Важливу емоційну роль виконують на них квіти. Кожен острівець цвітіння перетворює куточок кримського ландшафту в об'єкт зачарування. Навколо букетів цих природних магнітів сформовано святково розкішні композиції на на-

тюрмортах Л. Герасимова («Маки», «Натюрморт з бузком»), Л. Грейсер («У бузкових тонах»), Л. Полякової («Ромашки і ліон»), Л. Капітонової («Іриси»), С. Григор'єва («Натюрморт з квітами»).

В акварелі «Дари Криму» С. Ефремова втілоє сковину щедрість природи на осяяній сонцем землі, а Р. Третьяков зупиняє свій пензель на кримських виноградниках, що символізують створений руками людей дистаток і їхнє прагнення до вічного оновлення.

Посіріле за зиму місто на очах змінюється, перетворюється в яскраве та барвисте, а в масі пішоходів багатократично збільшується кількість красунь, радісних та усміхнених облич. Так відзеркалюється на них відчуття весни, пробудження природи після зимового сну, перемін.

На вуликах у натовпі де-неде промайнуть екзотичні портретовані моделі Тетяни

Шевченко із серії «Образи і характери»: француженка, мадемузель, індіанка, ловелас, циганка... А вінок із червоних маків на голові лісової феї Мавки, сценічний грим казкари і клоуна додають виразні штрихи до конкретних образів – ліричних чи іронічно-насмішливих.

Спостереження натури з найточнішими нюансами повітряних станів природи вранці, у полудень і вечере переходить у майстерне узагальнення схильованих почуттів і настроїв на полотні, папері, в дереві та кераміці. Всього в експозиції демонструється понад 130 робіт основних видів і жанрів образотворчого мистецтва. Їхні автори – більше вісімдесят живописців, графіків, скульпторів, майстрів декоративного мистецтва з різних міст – Сімферополя, Ялти, Алушти, Феодосії, Євпаторії, Керчі, Старого Криму і Краснопerekopska.

Поряд з відомими художниками своє освідчення в любові до кримської землі сплеском фарб та емоцій висловлює молодіжна поросль. А на окремих експозиційних майданчиках творча співдружність об'єднала маму і дочку – Наталію Перову і Дарію Скоробуську, Аллу та Елизавету Яшиних.

Свою заявку на входження в світ кримського образотворчого мистецтва зробили юні художники. Вони освоюють азі живописного письма у дитячій школі мистецтв, що діє на базі сімферопольської ЗОШ № 2, та із студії «Райдуга» села Широке під керівництвом педагогів Марії Терехової та Людмили Костан, і експоновані в фойє Будинку художника акварелі та розписані по склу квіти і птахи стали чудовим подарунком їхнім мамам до Міжнародного жіночого дня – 8 Березня.

Якщо в своєму ставленні до природи кожен з них буде розумним та уважним, то побачить ще багато цікавого і дивовижного. Весняне пробудження природи, коли стеляться по землі килимом першоцвіти, а біля струмка діловито походжають, повернувшись з вирію, журавлі, – для цього чудова пора.

Валентина ВАСИЛЕНКО

Художниця Світлана Ефремова демонструє свою картину «Дари Криму»

«СВІЛИЦЯ» ВЕСНУ ЗАКЛИКАЛА...

12 березня в Кримському етнографічному музеї у рамках загальноосвітньої програми «Традиції та свята народного календаря» відбувається святковий захід на тему «Веснянки» (обряд весняних пісень, закличок, ігор, хороводів), підготовлений Етнографічним музеєм спільно з КРВНЗ «Республіканська академія вокалу».

Веснянки – обрядові пісні заклинального характеру, що супроводжують обряд «гукання весни». За часів Київської Русі завжди дуже серйозно ставилися до пори напередодні літа. Весну завжди чекали, зустрічали, закликали, гукали, щоб прийшла вона з теплом, з доброю погодою, з хлібом, з багатим врожаем.

Початок весни пов'язували з прилітом птахів, до того ж вважали, що вони приносять її з собою. Щоб викликати приліт птахів, а відтак і початок весни, треба

було цей приліт показати, імітувати його. Головний засіб закликання весни полягав у тому, що одного березневого дня пекли жайворонків або куликів. Цих птахів давали дітям, котрі клали їх на підвищення або прив'язували на нитках, або підкидали в повітря. При цьому діти співали веснянки – обрядові пісні, які мали закликати, наблизити весну.

Працівники музею провели екскурсію, на якій ознайомили дітей з процесом старовинного виробництва тканин у домашніх умовах та перетворення їх на готові вироби.

Для дітей пролунали традиційні обрядові пісні заклинального характеру у виконанні дитячого фольклорного ансамблю «Свілиця» під керівництвом Інги Михайлівської.

На заході були присутні учні 5-х класів школи № 30.

www.kruem.com

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ! Оскільки жодних офіційних наказів або розпоряджень, що стосуються зміни формату випуску «Кримської свілици», з моменту окупації Криму ми не отримували (а згідно з українським законодавством, такі рішення узгоджені приймаються лише співзасновниками засобів масової інформації або судом), продовжуємо готовувати до друку щотижневі номери газет і направляти їх до київської друкарні. Як і раніше, починаючи з 2002 року, на редакційному сайті щоп'яtnicі виставляється електронна версія тижневика, зокрема у pdf-форматі. Розміщену нижче інформацію про умови передплати «Кримської свілици» та інших культурологічних видань продовжуємо публікувати як нагадування «борцям» за інформаційний простір України про їхні держслужбові зобов'язання перед читачами і державою. Редакція «KC»

ФОРМИТИ ПЕРЕДПЛАТУ на всеукраїнську загальнополітичну і літературно-художню газету «Кримська свілиця» та інші культу-рологічні видання ДП «Національне газетно-журнальне видавництво» (газету «Культура і життя», журнали «Українська культура», «Український театр», «Театрально-концертний Київ», «Музика», «Пам'ятки України: історія та культура») можна в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України. У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на ці видання можна через сайт www.presa.ua на сторінці «Передплата On-Line». Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії можна за адресою – <http://presspoint.ua/>. Така послуга доступна в будь-якій країні світу. **Довідки за тел.: (044) 498-23-64; e-mail: nnu.kultura@gmail.com**

